

LLUCMAJOR

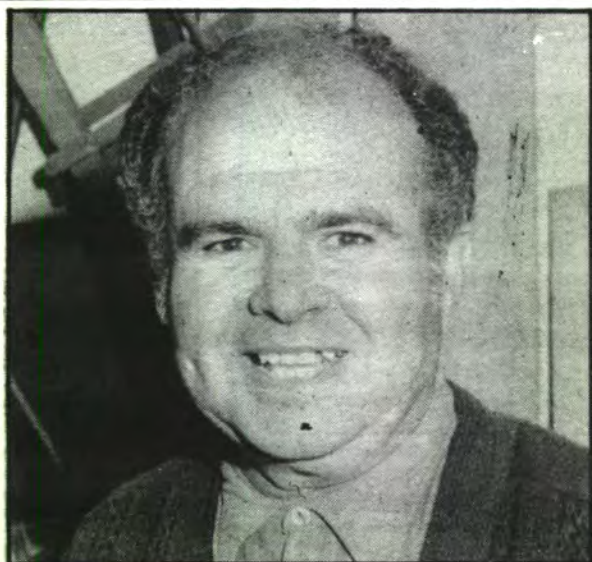
MAIG 1.982

de pinte en ample

Número 9. Preu: 50 Pts.

**SES BARRAQUES
DE Roter,
CONSTRUCCIONS
AUTOCTONES
DE SA
MARINA
LLUCMAJORERA**

**TONI BESSO,
FUSTER DE CARROS**

ESPORTS

**EXIT DE SA CAMPANYA
DE BASKET**

~ ~

**ANTONI VIDAL,
ENTRENADOR DELS
JUVENILS DEL
C.D. ESPAÑA, PARLA PER
A LA NOSTRA REVISTA**

**VEGI: LES DIFERENCIES
LES AVENTATGES
ELS PREUS I EL SERVEI**

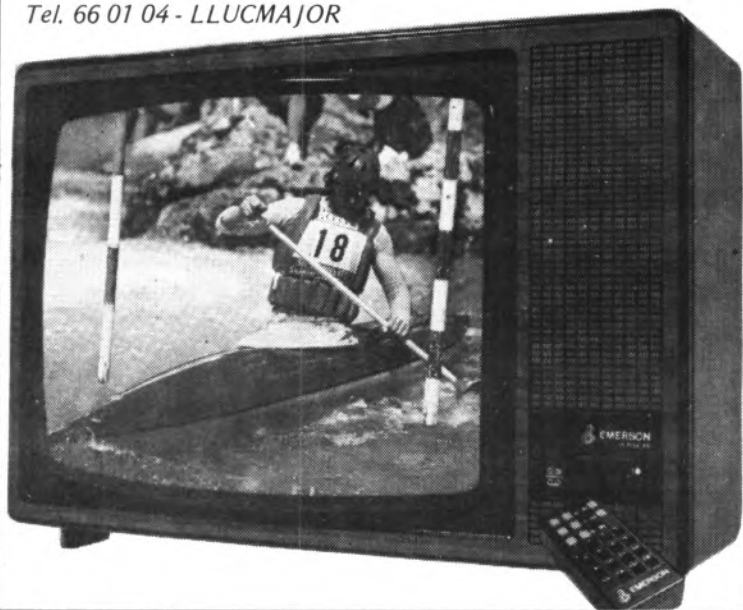
ESTABLIMENT

S.C.L.

Casa Pablo Salvà

C/. Bisbe Taixaquet, 24
Tel. 66 01 04 - LLUCMAJOR

**PER GENTILESIA D'ES FORN CA'N PACO, VOS
OFERIM ALGUNES RECEPTES DELS SEUS
PRODUCTES**

"AMARGOS DE COCO"

1/4 QUILO DE COCO
1/4 QUILO DE SUCRE
LLIMONA RALLADA
UN POC DE LICOR 43
OUS FINS QUE SA PASTA LLIGUI

ATENCIO AL PROXIM NUMERO.
HI HAURA GRANS OBSEQUIS

ESTABLIMENTS I BARS ON POT CONSUMIR
ELS NOSTRES PRODUCTES

C/. Major, 79 Tel. 66 09 45
LLUCMAJOR
OBERT TOTS ELS DILLUNS

*Comestibles Clar
*Ultramarins "S. Francisco"
*Comestibles Joan Pou
*Comestibles Jerónima Vich
*Bar Gran Vía
*Bar Ca'n Tofalet
*Bar Stop
*Bar Mundial
*Bar- Music Ca'n Tano

de pinte en ample

(Revista mensual)

Depòsit Legal PM. 350-1.981

EDITA:

Obra Cultural Balear de Lluçmajor.

INFORMACIO I PUBLICITAT:

Carrer Esperança, 2 (Lluçmajor).

DIRIGEIXEN:

Catalina Font i Maties Garcías.

COL·LABORADORS:

Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Sebastià Coll
Antoni Garau
Coloma Julià
Jaume Manresa
Guillem Oliver
Margalida Palou
Joan Quintana
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias Socias
Arnau Tomàs
Francesc Verdera
Joan Salvà.

FOTOGRAFIES:

M. Clar
Fermín
C. Julià
M. Mut

COORDINACIO ESPORTIVA:

Joan Quintana

COORDINACIO FOTOGRAFIA:

Coloma Julià

IMPRIMEIX:

Edicions Manacor, S.A.
C/ Retiro, 2 - Manacor.

- *Editorial
- *Notícies Locals
- *Notícies de s'Arenal
- *Parlen els escindits d'UCD
- *Cartes del lector
- *Mestre Antoni Lleó, glosador
- *A qui pertoquei
- *Xerrades de Cafè
- *Les barraques de roter
- *Gent de la vila: Toni Bessó
- *Dona i treball
- *Què feim amb les torres de defensa?
- *Sa Penya d'es falcó
- *Ecologia *Hort i Jardí
- *Esports *Entre noltros
- *Passatemps

Edició tancada dia 21 d'abril
El pensament de la Revista s'expressa
a través de l'Editorial

Enhorabona i qualque cosa més

A la fi podem donar l'enhorabona a l'Ajuntament. Ja hem recobrat la grafia autèntica i genuïna del nom del poble: LLUCMAJOR.

Una qüestió tan lògica i senzilla no ha estat, certament, un part gaire fàcil. Han hagut de passar molt de mesos d'ençà que es feren les primeres sol·licituds i la decisió municipal. Ara només hem d'esperar el vist i plau del Consell General Interinsular.

Per aquesta decisió el Consistori mereix la nostra felicitació. Felicitació que feim extensiva als regidors que propugnaven la grafia "Lluçmajor", amb la qual discrepàvem. Al cap i a la fi tots han coincidit a suprimir la grafia incorrecta ("Lluçmajor"), per bé que mantenguessin una petita discrepància formal. Però tot això és aigua passada i no cal parlar-ne pus.

Ara bé, sí que hem de parlar encara de la introducció oficial del català dins l'Ajuntament. Que ningú no cregui que la nostra insistència és una banal reiteració. Es una necessitat real i urgent, per a treure l'idioma de la marginació oficial

i la situació malmesa en què es troba. Si no, no sobreviurà.

Com que els poders públics haurien de ser exemplars en la defensa d'aquesta justa actitud, pensam que l'Ajuntament té una gran feina per fer i un bon exemple per donar a tots els lluçmajorers.

Endemés hi ha una legislació aprofitable per usar el mallorquí: article tercer de la Constitució, Reial Decret 14-5-79, recomanació oficial del C.G.I a les corporacions locals el novembre de 1.980, article tercer del projecte d'Estatuts d'Autonomia.

D'aquestes dues raons es desprèn que el Consistori ha d'introduir la nostra llengua dins el seu funcionament. Certament no és una tasca fàcil i regalada. Ara bé, si l'Ajuntament de Palma —més complexa i burocratitzada que el nostre— duu a terme un "Programa de Normalització Lingüística", quines raons hi ha perquè el de Lluçmajor no faci igual? El cas de Ciutat pot ésser un bon exemple de quina ha de ser la feina a fer.

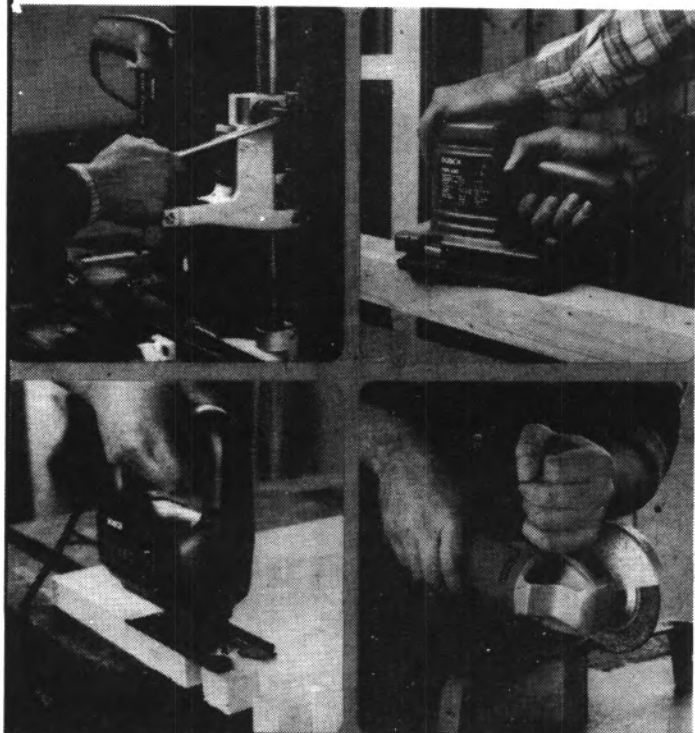
AUTO **ELECTRIC**
Barceló

Pedro A. Mataró, 12 - Teléfono 66 01 70
LLUCHMAYOR (Mallorca)

**SERVEI OFICIAL
BOSCH**

**VENDA,
POSTVENDA
I SERVEI TECNIC**

1882

1982

**CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"**

Una vegada més, LA CAIXA DE BALEARS, "SA NOSTRA", i dins de la seva Obra Benèfica Social, du a terme un viatge a la població de Lloret de Mar, encaminat al divertiment dels nostros pensionistes. A més a més, hi ha excursions per visitar gran nombre de llocs interessants que sense cap dubte té la Costa Brava.

Desitjam que els qui hi han anat ho hagin passat bé i per als que encara han de partir, que disfrutin de tots els atractius que, de segur trobarán en un viatge com aquest.

Notícies Locals

En aquest temps, se solen firmar la majoria de convenis laborals. Enguany, els acords han estat poc conflictius, segurament perquè les demandes eren molt moderades, en compliment de l'A.N.E. Concretament, en quant als que tenen una incidència més forta a Lluçmajor, s'han firmat els del Calçat i de Construcció, mentre que està pendent el d'Hosteleria.

El del Calçat fou firmat fa quasi un mes. Suposa un augment del 10,25 o/o dels sous i antigor, la possibilitat de jubilació anticipada als 64 anys, previ acord del patró i el treballador; i la jornada partida de 41 hores o 40 en jornada continuada, jornades que ja s'estaven fent des del 1er. de Gener.

Del sector Construcció varen signar el conveni els delegats de C.C.O.O (majoritari) i USO emperò no, UGT, per considerar que no suposava cap millora social. Aquest acord aconsegueix un augment del 10,50 o/o del sou, la jornada laboral serà del mateix nombre d'hores que fins ara, i la jubilació als 64 anys serà

possible si s'entenen obrer i patró.

A Hosteleria, a punt de tancar la Revista, no s'ha signat el conveni, i està prevista una manifestació pel dia 21 d'Abril. Les peticions de les centrals sindicals es fixen principalment en una reducció de la jornada (de 42 a 41 hores setmanals) un augment del sou del 11,50 o/o i contractes laborals mínims de 6 mesos de durada.

Un altre conveni que afecta Lluçmajor i a punt de firmar-se és el de "Derivats del ciment".

1er. DE MAIG

El 1er. de Maig o "Sant Josep Obrer" segons el calendari, festa dels treballadors, no pareix que suposi gran nombre d'actes, probablement pel poc èxit d'anys passats. Així, CCOO havien decidit no celebrar cap acte, a Lluçmajor i "concentrar" el seu esforç a Ciutat. I UGT-PSOE a deu dies vista no sabien encara si en farien cap.

TOMEU.

Desengany

Heu vist mai s'esbart format d'animals de moltes races? Pensau que amb aquestes

traces

es pot anar confiat?

Un partit s'ha demostrat sols unit per interès, i tot d'una que ve un revés es partit ja s'ha enfonsat.

Hi va haver una vegada senyors molt espavilats, varen estendre es filats i anaren a sa beurada molta de gent enganyada i uns quants aprofitats, creient-se privilegiats d'una guarda mal formada. I pensaven, oh, il·lusió! que un canvi gros hi hauria però aquella alegria fou, amb el temps, decepció S'havia fet s'ideal que el moment de transició

quatre dies duraria, i una democràcia hauria tan forta com un canó. No ho vull retreure, no, els sustos que mos han dat; la seva incapacitat per governar sa nació és cosa que fa horror: això és un circ mal muntat.

Els filats s'han espanyat, comença sa desbandada, ets aucells, altra vegada, prenen es vol aviat.

Haurà estat precipitat?... Havia de succeir; aguantar el poder així ja era molt arriscat.

Això de tenir parat per la dreta i per l'esquerra és voler omplir una gerra que té es cul foradat.

Petit-Menut.

Bendició de la nova bandera de la Banda de Música

El passat 1 d'Abril, la nostra Banda de Música, oferí un concert en el temple Parroquial, amb motiu de la bendició de la nova bandera, símbol de l'Agrupació.

La bendició fou impartida pel Rvd. Bartomeu Fons, i actuaren com a padrins, D. Joan de Vidal i Da. Enriqueta Polo Verdader. A més d'estrenar bandera, també estrenaren dos nous instruments (baixos) costejats pel Consell, D. Joan de Vidal i "Sa Nostra".

El concert va ser brillant, i es dividí en dues parts i a la primera destacaren els clarinets M. Capellà, M. Puig i M. Ginard. A la

2a. part es sorprengué la incorporació al programa d'una "Suite" moderna titulada "River Ciclus" on hi destacà la labor de la percussió.

Abans de finalitzar l'acte, es va fer entrega d'un diploma a D. Joan de Vidal, anomenant-lo "President Honorari" de la Banda. També es va entregar al director D. Vicenç Castellano, una batuta, en prova d'agraïment per la seva labor.

Finalment, el batle D. M. Clar, va fer donació d'un taló com a ajuda econòmica a l'Escola Municipal de Música.

A.M.

Aplec de sentències

Jaume Santandreu.

- 1.- Si vols que la separació et retorni la calma hauràs de passar per aquest carreró: Amor-odi-ràbia-indiferència.
- 2.- Per sortir a la palestra basta tenir coratge, però per retirar-se'n es necessita tenir intel·ligència.
- 3.- Trobaràs molta més gent disposada a besar-lo als poderosos que a tocar-lo als desvalguts.
- 4.- Quan em vaig acostar de prop al fogueró vaig entreveure tot el sadisme del qui va inventar l'infern.
- 5.- Cada vegada em fii manco dels qui tan sols saben fer una cosa. Per molt ben feta que la facin no deixen de ser un inútils parcials.
- 6.- Si els teus fills s'assemblen als teus amics, ja pots imaginar-te el que ha passat; si s'assemblen als teus enemics és perquè en duies els collons plens.
- 7.- Per molts de castelletes que hi pintin, les quatre barres són el gran llinatge del nostre passat.
- 8.- Em pensava que sexual era la darrera classificació dins la relació amorosa, però ara sé que moltes vegades no passa de ser simplement genital.
- 9.- No hi ha res més gelós que les lloques i els mals escriptors.
- 10.- L'humor no cura, però calma.

Des de s'Arenal, notícies diverses

(Informa: Tomeu Sbert)

LA FAMÍLIA REIAL:

Estaren a S'Arenal, els reis d'Espanya, D. Joan Carles i Da. Sofia, en motiu principal per veure l'evolució dels participants del tradicional torneig "Trofeu Princesa Sofia", on també participaren els seus

fills, el Príncep i les Infantes. La vinguda de la família reial ha significat un aconeixement en el camp esportiu. Els comentaris han estat ben favorables: per la seva humanitat i senzillesa i per la noble importància que té tenir entre nosaltres, a la primera família espanyola: els Reis i els seus

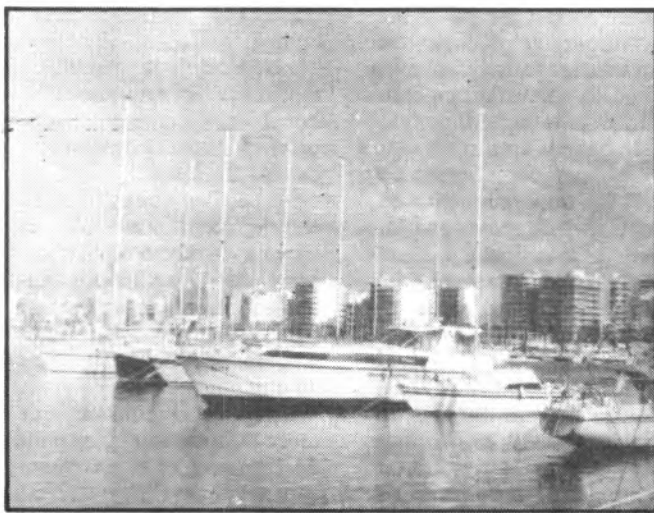
Ca'n TIA TALECA

Restaurant

Menú

Arròs brut
Arròs sec
Sopes de matances
Porcella rostida
Anyell rostit Ca'n Tia Taleca
Plom amb col
Frit mallorquí
Escaldums
Calamares farcits
Saluó adobat (estil nòrdic)
Emperador
Rap
(i tot tipus de peix d'encàrec)
Sobrassada amb mel
Gelat amb mel i nous
Coca d'Alaska
Gatò i gelat d'auetlla
Formatges
Fruita del temps
Cognac gelades
Grixonera de brassat amb avellanes
Copa C'a'u Tia Taleca
I tot això amb gran surtit de vins catalans, de la Rioja i Xampans!
Carrer de Campos. Tel. 660279

fills. Gràcies i benvinguts.

CAMPIONAT D'ESPANYA DE CREUERS:

Està anunciat per celebrar-se des de l'1 al 15 de maig, el "Campionat d'Espanya de Creuers" ("Crueros"), organitzat pel Club Nàutic S'Arenal.

La 1a. prova tindrà la sortida a Barcelona i arribada a S'Arenal en un total de 176 milles per recórrer (dia 1 de Maig). La 2a. prova serà dia 7 amb un recorregut de devers 24 milles al voltant de la badia arenalera. Dia 8, a les 12 h. sortida per anar de S'Arenal a Eivissa-Formentera i tornada a S'Arenal. I, finalment, dia 14, sortida a les 15 hores per recórrer S'Arenal-Illa del Cec-Cabrera- Illa Horadada i S'Arenal; en aquestes 2 proves són 187 i 68 milles respectivament. Dia 15, solemne entrada de trofeus.

TELEGRAMA DEL MINISTRE:

Ha estat acceptat pel Ministeri corresponent, la donació d'un solar de 750 m. quadrats, entregat per l'Agrupació d'Hotelers de

la Platja de Plama (Llucmajor i Ciutat), per construir-hi unes dependències per a la policia i parc de Bombers. Aquest solar està ubicat al carrer Marbella (entre l'hotel "Ambos Mundos" i la cafeteria "Cisne"). A l'hora de redactar aquestes retxes, sabem que s'ha rebut un telegrama del Ministre Rodríguez Miranda indicant l'acceptació del solar. Ara falta que les obres comencin aviat i la zona haurà guanyat tranquil·lament quan funcionin les projectades noves dependències.

PETANCA:

El Grup "Petanca Son Verí" ha salvat l'eliminàtor de descens. El "Son Verí" continuarà dins la Categoria. La setmana passada guanyaren al C.P "Can Gaspar". El primer partit l'empataren a 8 punts. Pel "Son Verí" juguen: Coll, Crespi, Crespi II, Borrás, Michel, Pepe, Quintana, Goyo, Antolín, Vera i Quintana II.

Enhorabona i a millorar posicions, nobles petanquistes.

LLEGIU CADA MES

S'ARENAL

DE MALLORCA

Parlen els escindits d'UCD

"L'Ajuntament no ha resolt les necessitats del poble"

"La presència electoral del grup, no queda descartada"

Les eleccions internes de la UCD local acabaren amb la victòria del sector "albertinista" encapçalat per Miquel Clar. Al mateix temps el partit centrista sofria la fuga de 16 membres. Entre els escindits figuraven Antoni Jordi, Joan Salvà, Joan Pericàs, Sebastià Artigues, Miquel Mas, Miquel Filori,... Per conèixer més el pensament d'aquest grup i la seva incidència dins la política local n'hem entrevistat un dels membres: Joan Salvà Caldés.

-Per començar hauríeu d'explicar l'origen d'aquest collectiu.

-En principi va ser un aplec de militants que, dins l'UCD mateixa, s'anà formant espontàniament. En veure que no hi havia manera de poder fer res dins UCD decidírem abandonar el partit, dominat exclusivament pel sector del batle. Més que un corrent ideològic és un grup d'amics amb coincidències respecte a la política local.

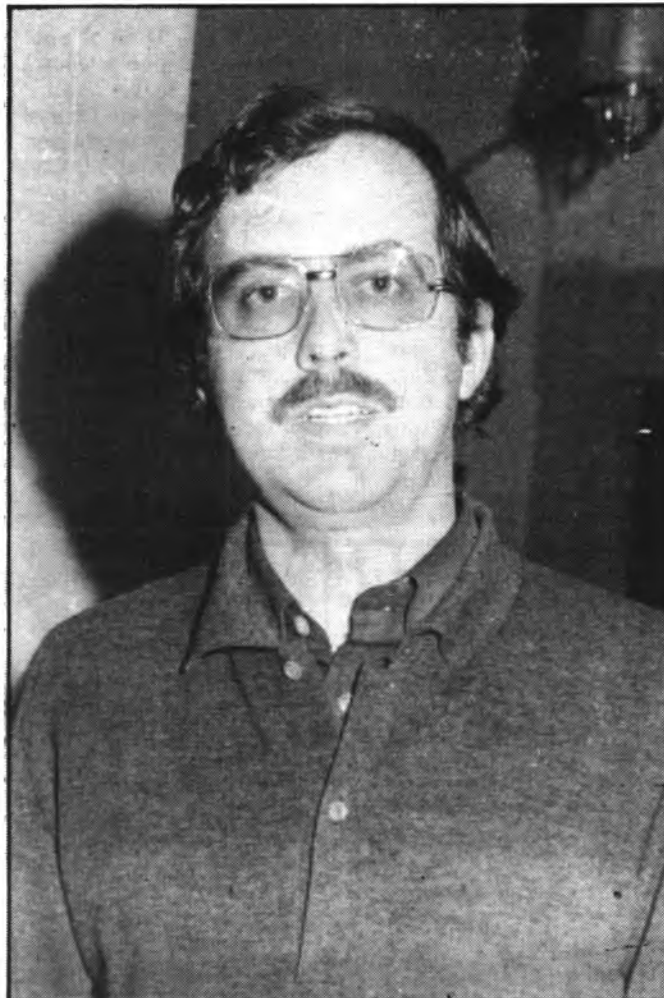
-D'això que deis pareix que el vostre problema no té gaire aspectes ideològics, sinó més bé personals. Fins i tot sembla allunyat de les disputes que afecten l'UCD Balear.

-A noltros la definició programàtica d'UCD com a partit de centre nos va bé, però creim que se'n fa un mal ús, tant per tota Espanya com a Balears. Ara bé,

noltros limitam el nostre cas a l'àrea local; no hem tengut contactes amb els "agermanats" ni altres opcions. Per tot això no estam d'acord amb l'etiqueta de "sector dretà" que mos ha enflocat el líder d'un suposat sector "esquerrà". Tot això són afirmacions gratuïtes que mos agradaria veure explicades públicament per qui les va realitzar a la premsa.

-Concretant els punts de desacord que han motivat la vostra fuga, feis un repàs de les discrepàncies més rellevants.

-Hi ha dos aspectes a destacar: d'una banda la mala administració política del grup majoritari dins el partit, que ha actuat antidemocràticament, sense voler escoltar els qui discrepaven de la seva actuació. Per una altra part, en quant a l'aspecte pràctic,

no s'han resolt les necessitats del poble.

Així respecte a urbanisme hem de criticar la lentitud i la falta de transparència respecte al Pla d'Urbanisme. Tot fa suposar que està paralitzat. Amb això no mos hem vol-

gut malpensar, però sembla que aquesta paral·lisi pot estar motivada per interessos que s'hi amaguen darrera. I si no és així, és que l'Ajuntament és inoperant o té poca pressa per resoldre aquest problema.

L'Ajuntament (UCD-

CRISTALERIA LLUCMAJOR

ENVIDRAT D'OBRES
PRODUCTES D'IMPORTACIO
VIDRES DE SEGURETAT

MIRALLS DECORATS
VIDRES DE COLOR
RAJOLES DE VIDRE

LI OFERIM UN SERVEI BO I RAPID

Ronda Migjorn, 105
Tel. 66 14 93
LLUCMAJOR (Mallorca)

MOTOR DIESEL
Y GASOLINA

TALLER
Berton

Carretera Campos, s/n
Teléfono 66 08 92

LLUCMAJOR (MALLORCA)

PSOE) tampoc no s'ha pronunciat clarament sobre les construccions dins foravila. Aquest va ser un punt de lluita dins el Comitè, on mos passaven amb cançons o on sortien elements exaltats que fins i tot mos insultaven. I el president no els aturava mai.

-Altres punts de discrepància...

-En quant a les aigües hem vist com no podíem fer res. L'Ajuntament sempre tenia sortides verbals per esquivar el problema, però pocs resultats pràctics.

DECADENCIA CULTURAL

-I en quant a la cultura?

-L'actuació municipal ha estat dolentíssima, sense voler trastocar amb això la personalitat dels qui duen aquesta Comissió. Des d'un principi pensàvem que dins el Consistori hi havia regidors amb sobrada compe-

tència per ocupar aquests càrrecs. Es el cas d'en Damià Contestí. Així s'haurien evitat travelades innecessàries. Fins ara s'ha potenciat un escàs ambient cultural i s'han fet poques coses, per no dir res. D'una època d'or amb l'altre Consistori i el tinent batle Mateu Montserrat s'ha passat a una total decadència.

-En definitiva, no repicaui campanes per l'acord UCD-PSOE...

-A la pràctica pot esser un bé per al poble, encara que no deixa de ser absurd: l'oposició hauria de tenir el coneixement necessari perquè se pugui fer allò que és un bé per al poble, sense necessitat de firmar cap pacte.

Respecte a resultats tangibles creim que amb la parsimònia que duen, els projectes només quedaran embastats. L'Ajuntament acabarà el seu període amb moltes idees i poques coses fetes.

Per lo que fa al partit,

hem de dir que tot ho feren el batle i els seus col·laboradors, d'esquena a la resta del partit.

EL FUTUR DEL GRUP

-Una vegada consumada l'escissió, quins projectes teniu?

-Mos reunim de tant en tant per discutir la política municipal. Fins i tot hi ha gent pròxima a noltros que encara no ha abandonat UCD, però hi està passivament. No tenim projectes ben definits, però no descartam la possibilitat de fer qualche cosa per les eleccions. Però sempre conservarem el nostre pensament acostat als principis d'UCD.

-Es a dir, que hi podrieu tornar entrar?

-Si hi hagués un canvi i una reflexió total sense ressentiments personals -cosa molt dubtosa- la possibilitat existeix.

-I respecte a Aliança Popular?

-No mos hi integrarem,

però pot haver-hi coalicions. De totes formes no som un partit totalment de dretes i localment A.P. té punts contradictoris amb noltros. Per exemple l'urbanisme, si les declaracions del seu president són assumides per tot el partit. Així i tot trobam que A.P. de Llucmajor no ha donat a conèixer públicament el seu ideari de forma clara i exhaustiva.

LA INDEPENDENCIA DE S'ARENAL

-Llegirem un comentari que vos feia partidaris de la independència de S'Arenal. Què hi ha de veritat en això?

-Es rotundament fals. Allò que sí volem és una reforma administrativa perquè cada ciutadà del terme tenguí els mateixos drets i oportunitats. En aquest sentit és d'alabar l'Oficina Municipal, però s'hauria d'ampliar per evitar desplaçaments.

Macià

TELEFUNKEN

SA Sexto Sentido

DISTRIBUIDOR EXCLUSIU PER A LLUCMAJOR

COMERCIAL BORN

C / . Born, 23 (LLUCMAJOR)

Dueño del asfalto.
Por economía.

Renault 9

RENAULT

Bartolomé Jaume Nadal

Hispanidad, 17 - 19
Teléfono 66 01 40
LLUCMAJOR (BALEARES)
Exposició a S'ARENAL:
C/. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

Contesta a A.P. Llucmajor

Sr. Director de la Revista "Llucmajor de pinte en ample":

Vos pregam que, si és possible, publiqueu aquesta carta oberta a "A.P. Llucmajor" en contesta a les manifestacions que feren a la revista núm. 8.

Les lleis, com vosaltres deis, canvien. El Consell i l'Ajuntament de Ciutat i també el de Llucmajor volen canviar les lleis urbanístiques, plans provincial i municipals, però cada vegada els plans són més exigents quant el volum edificat i l'espai lliure. En el nou Pla Provincial d'Ordenació de Balears —actualment en fase d'informació pública— la normativa que es pensa seguir (referent a l'edificació a àrees agrícoles, ramaderes, forestals i excedents) és molt més estricta que l'actual. Ara és l'hora d'actuar i, amb les vostres idees, canviar les lleis, perquè només quedaria el complir-les i, si ve el cas, fer-les complir.

Si bé és ver que són les idees que canvien les lleis, mentre les lleis no siguin canviades, s'han de fer complir i això no va contra la democràcia, sinó que dona credibilitat al sistema, ni és un acte dictatorial.

Referent a l'argumentació del "seny", preferim no parlar-ne, ja que si ens auto-atribuïssim aquesta virtut, seria pecar d'inmodèstia, presumptuositat i manca d'ètica, cosa, aquesta darrera, de la que ja en el vostre escrit mos acusau. Creim més encertat deixar que a uns i als altres sigui el poble el que mos qualifiqui.

Quant a les interpretacions a les seves declaracions referents a S'Arenal: "¿Seremos justos con los que no han podido construir?"; ens alegra molt saber que mos equivocàrem quan entenguérem que

això volia dir que eren partidaris de permetre edificar com abans.

Mos deis que A.P. i Fraga, el vostre líder, aixecau la bandera de la llei i l'ordre, però també la del PROGRES. I nosaltres demanem: ¿En cas de que la llei i l'ordre siguin contraris a lo que entenen per PROGRES ¿Quina bandera arriau?

També volem dir-vos que ens alegra molt el que sigueu demòcrates i que accepteu les lleis (encara que no les compartiu) ja que això ens fa pensar que si un dia està en les vostres mans les fereu respectar i les respectareu (mentres no siguin canviades). Si els ajuntaments passats i l'actual ho haguessin fet així, no tendríem el desgavell urbanístic que hi ha per tot arreu del nostre terme.

"Lluchmayor, lo único que importa".

Si com deis teniu idees (suposam que legals) que poden esser la salvació de Llucmajor, exposau-les, no les guardeu per vosaltres, tant el poble com l'Ajuntament vos ho agrairan. Això del que vosaltres presumiu tenir, és el que li fa falta a Llucmajor. Si no ho feis així haurem de pensar (mos tornam enrollar en teories que no són vostres, sino nostres) que, o bé no ne teniu, o que no més les mos dareu a canvi de qualche cosa, fet que no està d'acord amb aquest slogan tan desinteressat que heu elegit.

Sense res més a dir, i en espera que aquest, diguem-li, diàleg públic amb A.P. Llucmajor hagi servit, si no per convèncer a ningú, almanco per clarificar diferents punts de vista, mos despedim de vosaltres.

Grup Sa Marina.

Contesta del GOB a AP Llucmajor

Benvolgut senyor:

Amb motiu d'una polèmica apareguda darrerament en aquesta publicació, i en la qual sembla ser que s'ha emprat el nom del GOB en alguna ocasió, la junta directiva d'aquest grup vol fer constar els següents punts:

1.- El GOB és una associació que es caracteritza precisament per sol·licitat col·laboració i suport de qualsevol persona o grup, amb independència d'ideologies o de qualsevol altre tipus de diferenciació. L'única condició per esser membre del G.O.B és la d'estimar la natura i de tenir la voluntat de dur endavant els objectius estatuaris de l'associació legalment establerts per l'assemblea dels socis.

2.- El respecte per la natura es manifesta de vegades en concrecions que semblen postures conflictives per alguns dels membres del GOB. Una d'aquestes postures és la de rebuig a la construcció massiva de segones residències i a l'excessiva parcel·lació del territori a les illes.

Les segones residències, per peons, òbvies, són un mal no només per a l'agricultura i per a la natura, —car sempre es dediquen a elles les terres de conreu i els llocs verges que han de conservar-se—, sinó per a tota la societat en general, per quant no són la solució, per a dignificar la vida a les aglomeracions urbanes. L'excusa de sortir els diumenges al camp no lleva que a Ciutat l'ambient es degrada, i que els pobles on s'acaramullen aquestes residències, no se milloren les condicions ambientals de vida.

3.- Per això pregam a tots els socis del GOB que no participen en aquestes idees, i sí en canvi a les demés que constitueixin els objectius del grup, que s'abstinguin d'utilitzar el nom de l'associació a la qual pertanyen, perquè si ho fan infringeixen les normes elementals de pertinença al grup i comprometen a més la gestió de l'associació.

Per la Junta Directiva
El President del GOB
Miquel Rayó Ferrer.

Estic content de sa revista i d'ets seus col·laboradors perquè m'han fet un retrato i m'han tret molt agradós. Això és cosa d'artistes diuen molts de llegidors. Es poble s'ho mereixia tenir una cosa així. L'hem d'estimar perquè es nostra això no se pot morir Hem d'empènyer per envant per dar més informació sa gent ha d'estar enterada si no basta una vegada, convé repetir-los-ho.

Moltes vegades, ses coses surten bastant malament i és perquè qui ignora és cego i passa a molta de gent. S'ignorància és atrevida i diu qualche desbarat, hi ha una bona tasca per demostrar sense ofendre a on s'han equivocats. Però sa revista pot aconseguir això i molt més; no vos canseu de lluitar perquè es poble vos estima i molt vos ho agrairà.

PONSET.

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

Mestre Antoni "Lleó", glosador Lluçmajorer (I)

Es nota a peu de pàgina (94) del llibre "Folklore de Lluçmajor" (Lluçmajor, 1971) Mn. Baltasar Coll "amb el desig de perpetuar els seus noms" (així com altres raons totes de mèrit) donava una relació, sense pretensions

d'exhaustivitat ni "ordre de prelación", d'alguns dels glosadors Lluçmajorers. En aquesta llista figura en cinquè lloc Antoni Garau Vidal, "Lleó".

La gent Lluçmajorera d'una certa edat coneix ben bé una anècdota que en el

llibre esmentat se'ns conta: un predicador —"coremer"— extern feu burla de les lloances amb què el Rector de la Vila ponderava l'habilitat d'un vell glosador analfabet. Assebenat del menyspreu el poeta, que si bé no "sabia de lletra"

coneixia (en paraules de l'amo En Matarino) "el dimoni on se colgava" li envià aquest paneret de fruita:

Si aquesta no la trec neta, altra cançó no faré.

Ja direu an es coremer, que el món vengué primer s'enteniment que sa lletra.

El protagonista d'aquest fet i autor de sa saborosa glosa —veritable llicó de seny— no és altre sinó Antoni Garau i Vidal, mestre Antoni "Lleó".

I qui va ésser aquest home, mestre de paret seca o senzill "mosso de margedor", com s'autoqualifica a una cançó? Qui fou aquest glosador de Lluçmajor que per obra i gràcia de la seva paraula ha assolit la màxima fita que el creador pot atènyer: la perduració de la seva obra?

Perquè, efectivament, part de la producció de mestre "Lleó" és ben viva avui. Així ens ho palesen, entre altres, les següents circumstàncies:

a) Les nombroses variants de la glosa que abans transcriví (al menys en conec set, deixant a part la que publica B. Coll i dues que apareixen als toms II i III respectivament del "Cançoner Popular de Mallorca" del P. Rafel Ginard Bauçà).

b) Altres anècdotes que la veu del poble li atribueix i de les quals pot ser més envant tinguem ocasió de parlar.

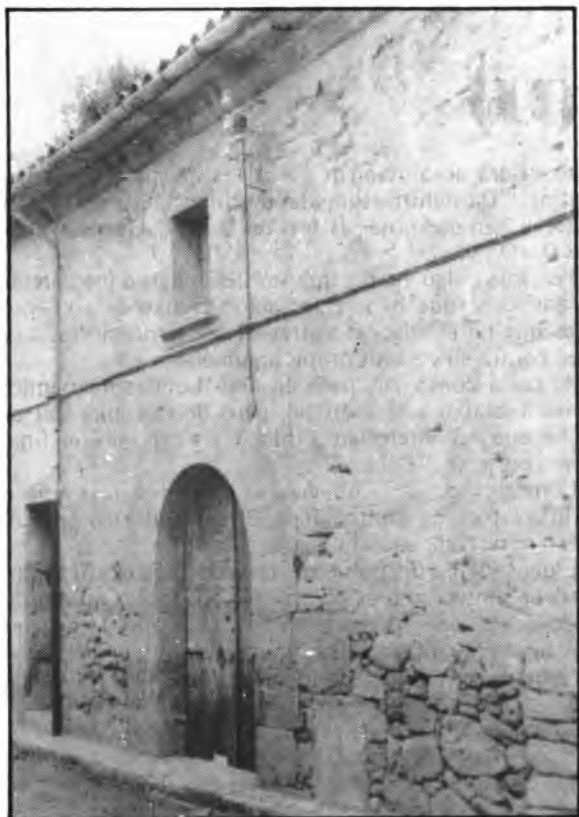
c) Les cançons indubtablement obra seva (pertanyen a l'aplec "Unions i Desunions", publicat en tercera edició l'any 1896) van ésser recollides de viva veu pel P. Ginard Bauçà a localitats tan diverses com: Porreres, Sineu, Artà, Son Carrió, Manacor, Sant Joan o Petra i figuren al "Cançoner Popular de Mallorca" (Ed. Moll, "Els treballs i els dies", 1.966, 4 toms). En aquest sentit pensem que si de les 102 cançons que com-

scorpio

discoteca

arenal • mallorca

L'antiga Il·lar de Mestre Antoni Lleó al carrer de Sa Font.

ponenen la "plagueta" de mestre "Lleó" tants d'anys després i a tants de llocs diferents la memòria popular n'ha presservat prop d'un 10 o/o, com és el cas, es pot ben dir que la supervivència d'aquestes cançons ha estat rellevant.

d) I, finalment, qui il·lucmajorer no ha sentit mai allò que: A Espanya hi ha un lleó antic i fort de barram, i som molts qui l'engreixam amb ses gotes de suor. I amb sa contribució de sang, força li donam. I si no mos defensam matarà sa nació.

Repetesc, doncs, qui era aquest home que, manllevant paraules al P. Ginard, descriuriem com "d'estament humil, sense lletres, que no se guanyava (-en) la vida glosant, sino exercitant-se en qualque ofici"? (C.P.M., Illes d'Or, núm. 76, p. 89).

Després d'una recerca efectiva contrastant la informació proporcionada per persones majors amb la consulta als arxius crec que tenim dades suficient com

per esbocar una mínima biografia, quasi telegràfica, de la vida d'una persona d'escàs relleu social com fou el nostre humil margedor i alhora excel·lent mestre en l'art, avui tan allunyat del nostre món mecanitzat, del glosat: mestre Toni "Lleó".

El dia 5 d'octubre de 1.818 neixia a Llucmajor, prop de les deu del matí, Antoni Garau i Vidal, fill dels esposos Josep Garau i Joana Ma. Vidal. Fou batejat l'endemà pel vicari D. Francesc Salvà (Llibre de Baptismes, núm. 8, fol 77, núm. 121).

La seva vida, pel que sembla, no tengué successos extraordinaris (excepció feta de les seves cançons). Visque tot el llarg de la seva existència a Llucmajor. La seva vivència (ja casat) sembla va ésser el camí de Banda, passant els darrers anys al carrer de Campos (dels Hostals) núm. 5, com ens ho indiquen testimonis orals i l'acta de defunció.

Va contreure matrimoni tres vegades amb Joana Ma. Garcies i Llompart, Margarida Miquel i Tomàs i Joana Ma. Ba-

llester respectivament. Fruit del primer i darrer matrimoni foren quatre fills: tres dones (Joana Aina, Margarida i Joana Maria) i un home (Josep). Ens consta que a la seva mort era vidu (hi ha una anècdota referent a la seva triple viduetat que em referí l'amo En Miquel Salvà Caldés, de 97 anys aleshores: es tracta d'un diàleg al tradicional sopar de fraternitat de Sant Antoni. La primera glosa, de mestre "Lleó", sembla adreçada a un capellà i la resposta és atribuïda a un suposat nebot seu:

LLEO:

En tenc tres abaix de rama, dones, que vaig enterrar. Si vostè "barato" em fa em tornaria casar i duria una ciutadana.

NEBOT?:

Escoltau, conco En Lleó, si la voleu cristiana, ja anireu a Ca "la Juana", que n'hi ha una de catalana qui es capaç de cardar sa

llana abans de tondre es moltó...

El seu ofici era pareddor —"de paret seca"—, en tenim referències orals (així com que fou "roter") i a certes cançons, probablement fragmentàries (part de glosats amplis), se'n fa menció. Vegeu-ne una d'un desconegut oponent seu, al qual segurament mestre Antoni devia haver retret el fet de casar-se amb una al·lota d'ascendència jueva:

Que et pensis que men
temor
a embrutar una sang neta?

Si me cas amb sa xueta jo viuré esquena dieta, passejant cordons i veta per vila com un senyor. Tu moriras de calor i, si és s'hivern, de fredor. Toni Grau, tent paret seca. (Presca d'un aplec confeccionat per Sebastià Cardell i Tomàs amb cançons recordades pel seu pare Antoni Cardell i Cardell, "Furia").

Ell mateix ens en dona fe del seu ofici:

Aquest papé està dictat d'un mosso de margedor... (Unions i Desunions... núm. 87).

La seva llarga vida es clovia sobre les vuit del dia 27 de Març de l'any 1.908 al carrer de Campos núm. 5 (Acta d'enterrament, llibre 31, fol 24, núm. 29).

Amb la seva mort, de vellesa com diuen les actes, desapareixia un dels nostres glosadors de més relleu. La seva història ha estat la de tant ingenis anònims que amb la força de la seva intuïció creadora aportaren el seu granet d'arena en la configuració de la nostra identitat com a poble. Aprofitant l'avinentsa de "Llucmajor de pinte en ample" crec que el millor homenatge que a ell, i a altres il·lucmajorers que com ell conraren l'aspre sementer de les gloses, poden retre'ls, en properes publicacions, és presentar alguns aspectes de la seva obra que mareix ésser assaborida més amplament pels il·lucmajorers.

Miquel Sbert i Garau.
Març, 1982.

PUIG
SABATERIA

Sant Miquel, 9 Tel. 66 02 57

LLUCMAJOR (MALLORCA)

A qui pertoqui

Projecte (II)

-Estic més encès que un misto.

-Escolta, quan s'encén un misto, ja no se pot tornar emprar i, a més a més, si no l'apaguen es consumeix i, an es final, no queda res, així que vés alerta.

-Mira per on, ara m'entem que també has sortit des gènere "bobo". Parlava al·legòricamente! quan t'he dit allò d'"encès".

-Ah!, bé! si és així... Però, què te passa ara? Havíem quedat en veure-mos per donar-me sa segona entrega des teu "ridícul" Projecte... Què te passa?

-Idò, el que em passa és que tenia dubtes per donar-te a conèixer el meu magnífic Projecte en ares de sa civilització i des progrés perquè tu ets bastant escèptic i, a més, perquè tenia por que li fessis publicitat i jo me quedàs sense veure un duro que me compensàs es gran esforç mental que m'hauria suposat.

-Bé, i...?

-Què vol dir això de i...? que, damunt tot això, resulta que ara en surt un que t'atribueix a tu es fruit des meu treball: te tracta de futuròleg; te compara amb un "Leonardo" i en "Julio" que —apart te diré que són dos des personatge de sa història que més admir— que... no és seriós, no.

-Ja. Compréc es teu malhumor, amic meu, però ja saps que n'hi ha que neixen amb estrella i altres que neixen estrellats. Aquesta és i serà una de ses lleis més immutables, impossibles de derogar, diria jo.

D'altra banda, deixem emprar aquest paràgraf que per dret te corresponia, per fer algunes precisions. Després callaré i podràs exposar tot allò que vulguis, fins i tot sa segona part des Projecte. Encara que te record que no hi ha hagut cap segona part bona. Jo tenia dubtes respecte quina era sa data de naixement des perstes. Creia que podria ser l'any 1.976, per ventura 1.956 o, qui sap! el 1.889, devers es juliol. Però no, l'any de la pera coincideix amb sa venguda de Jaume I, o, si volem, abans, per devers es paleolític. A la fi se'ns dissapren es dubtes respecte a sa ditxosa data, encara que no acaba de ser molt seriós aquest petitíssim marge de temps, però s'accepta.

Me sap molt de greu no ser el Rei d'Espanya per poder convocar s'esmentat referèndum, ni tan sols es president des Govern comptant amb s'autorització des Congrés, per poder-li-ho demanar a Sa Reial Majestat.

Sobre ses lleis i sa meua interpretació, pens que qual-sevol pot interpretar-les, encara que aquesta interpreta-

ció no valdrà absolutament per a res, ja que com deien es llatins: "Da mihi factum, dabo tibi ius", és a dir que an es jutge li han d'exposar es fets per a ell, i, a la vista, aplicar es Dret.

Per aquí, algú ha dit que ses lleis s'han d'interpretar pels advocats, que hi són per això. Si això és així, per què es que no és advocat s'atreveix a interpretar-les? i se tornen contra ell ets seus propis arguments.

Anava a continuar, però en això bota es meu amic: -Bé, bé, tot això està molt bé, però deixa't anar de romanços que no interessin a ningú i t'exposaré el final des meu projecte.

Com recordaràs —comença es realt des meu amic— sa primera part no contemplava es casc urbà com a tal. An això se refereix aquesta segona part.

Llucmajor és un poble de fatxadades tristes. Bé, solucionat. Se pinten amb es colors més cridaners i estrambòtics existents, com podrien ser, es negre, es vermell, es blau, alguna de blanca. Oh! meravellós! delirant!. Una casa pintada de blanc, sa de devora de blau, s'altra de vermell, aquesta de negre, etc. etc...

Respecte a ses altàries, cap límit. Se construirà fins on se vulgui, encara que es carrers siguin molt estrets. Bé, no, en es que siguin molt estrets (manco de 3 metres) se podrien construir deu altures. En es més ample, ses que vulguin.

Naturalment aquestes construccions acabarien en un terrall que, de passada, tendria moltes utilitats: prendre es sol, estendre sa roba, etc., i se deixarien d'usar ses ditxoses teules mores que no reporten cap benefici a sa propietat.

Bé, abans de continuar te diré que això són ses línies mestres des Projecte, però després les t'aniré esmenussant per fer-te-les més assequibles a sa teva diminuta intel·ligència.

A s'apartat des jardins..., no compréc sa mania actual que en una ciutat hi hagi d'haver jardins, ja que aquests espais se poden destinar a construir edificis moderns i funcionals. Concretament, en es jardí de sa plaça Rufino Carpena, se podria construir un grandíós gratacels modèlic i singular, a s'estil des meravellós gratacels de Manhattam (EE.UU.) i...

Eh! Escolta, què fas? Pero, per què firmes? Deixa'm continuar...!

Sebastià Coll. Abril 1.982.

BAR

GRAN VIA
TEL. 66 01 63
LLUCHMAJOR

MENJAR CASOLA

PREPARAM PLATS
PER DUR-SE'N

PAELLES D'ENCARREC

Xerrades de cafè

-S'altre dia vaig anar an es concert que sa Banda Municipal de Música va donar dins l'Església Parroquial, on, a més, beneïren una bandera que representarà sa Banda.

-Això està molt bé. Una bandera sempre dóna prestigi a tots es grups constituïts en societats, i altres per l'estil.

-Quan no són polítics, que de vegades aquestes banderes crien conflictes i bufetades, com ses que quasi sortiren fa més de dos anys davant s'estàtua del Rei En Jaume.

-Bé, però això no té res que veure amb sa bandera de sa nostra Banda.

-No. A més que tot va estar molt bé: sa bendició, es padrins, es concert i sa gent, que quasi va omplir tota l'Església.

-I es Baró, que l'han fet de sa Banda?

-L'han fet President Honorari de sa Junta.

-Aquest homo, an es pas que va, serà President Honorari de tot, a Lluçmajor.

-Són càrrecs Honorífics que no duen gens de feina ni preocupacions i honren i adoren es títol nobiliari de D. Joan.

-Només té sa feina i es compromís de fer un xec, de tant en quant.

-Sí, ja són molts es milions que ha donat per Lluçmajor.

-I per què ho deu fer?

-Homo! Pens que ho fa perquè pot, perquè en té molts i perquè, com ell ha dit moltes vegades, estima es poble i se sent llucmajorer per sa soca i per sa rel.

-I també perquè li agrada que li facin es rendibú...!

-I què? Això no costa cap cèntim, fer cas a sa gent.

-Però n'hi ha que no en saben de doblegar s'espina-da...

-Mal fet! Si són polítics n'han de sebre.

-Altra vegada amb sa política! Jo no et parl des polítics.

-Però jo sí que en parl! Tot lo que es polítics municipals puguin treure de s'Estat, es Reis i es nobles amb doblers, no ho haurem de treure noltros de sa nostra butxaca.

-Què vols que et digui? A mi, Don Joan de Vidal em desconcerta. Segons com el mir, me pareix un coiò, però si repàs es seu historial, és tot lo contrari.

-I com és?

-Pareix que es nostro Don Joan de Vidal i Salvà, Baró de Vidal, no és un "Surrilla" qualsevol, sinó un vertader "Zorro"...

UN QUE ESCOLTAVA

ELECTRICA
Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
SERVEI TECNIC

SISTEMES D'ALARMÀ I SEURETAT
ANTI - ROBO

INSTAL·LACIONS D'ENERGIA SOLAR

C/ Jaume II, 40 - Tel. 66 01 39
Ronda Migjorn, 90 - 2on. Tel. 66 06 08
LLUCMAJOR

MALLORQUIMICA, S.A.

**FABRICA DE PINTURES
I VERNISSOS**

*Fàbrica i oficines a
LLUCMAJOR - Mallorca - España*

*Pedro Roig, 43 al 49
Tel. (971) 66 02 36 (4 línies)*

*PALMA DE MALLORCA
Carrer Joan Crepi, 45
Tels. 23 09 42 - 45 44 11*

Com altres formes arquitectòniques antigues, sofreixen una destrucció

Les barraques de Roter, construccions de Llucmajorera

A tots els visitants de la comarca meridional de la nostra illa, els crida l'atenció l'abundància d'una petita construcció de pedres amollades, molt pròdiga dins de les zones més pobres de la franja costera i els petits establits propers a Llucmajor i Santanyí. La barraca és un producte de sa marina i la seva existència pareix condicionada a les abundants pedreres de marès, un clima benigne, una pobresa agrícola i sobretot a la figura jurídica del roter.

La major densitat de barraques la podem trobar al sud-oest de Llucmajor, a les possessions de Son Verí i S'Aguila on encara podem

veure les ruïnes d'un poblat. Aquesta restringida presència pot ser la prova de la parcel·lació de l'esmentada zona es va fer de diferent manera que a les altres comarques de l'illa.

LA BARRACA DE ROTER

La barraca de roter és la més abundant i més interessant d'aquestes construccions de pedra seca. La seva descripció és la següent: les parets sols tenen parament regular als cantons i al portal, mentre la resta és de pedres irregulars tant per la cara exterior com interior. Entre les dues parets —pro-

cediment anàleg al de la paret seca— hi ha un reple de terra i així el seu gruix és considerable formant una inclinació, fent talús a la superfície exterior.

Des d'el punt de vista arquitectònic i etnològic la part més interessant i original és, sense cap dubte, la coberta de la barraca. Quasi sempre té una estructura de troncs d'ullastre amb bigues recolzades damunt una central molt més gruixada que recorre l'eix major de la construcció. La poca durada de la llenya i l'acció de la humitat condicionaven la reposició dels troncs de tal manera que el xarxat es complicava cada vegada

més havent d'acudir al puntal per assegurar l'estabilitat de l'habítacle.

Sobre aquest xarxat de troncs, reposen una sèrie de peces de marès superposades com les teules, i damunt d'elles un sostre de terra tant més argilosa possible, donant l'aparença de dues vessants completament planes, impermeabilitzant la coberta, on creixen les herbes i petites plantes.

L'estructura de aquests tipus de coberta encara es pot veure a les porxades on amagaven els carros i altres eines de conrro i que són com barraques sense una de les façanes curtes.

Materiales Construccion

Amengual

DISTRIBUIDOR DE CAOLITA

glassi
dur

FABRICADO POR FORMICA ESPANOLA S.A.

ALMACEN:

Ronda Migjorn, 154

Teléfono 66 09 59

LLUCHMAYOR (Mallorca)

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

INTURAS
ACHECO

NAVARRA 2 TL 660426

LLUCHMAYOR

PARA DECORAR SU PISO,
PIDA PRESUPUESTO GRATIS

TRANSPORTS J. VANRELL - L.CLAR

C/. Historiador Terrasa, 39 - 2o.
Tel. 66 06 56 LLUCMAJOR

stemàtica

ions autòctones de sa marina

HABITACLE I
ESTABLIA

La barraca de roter és rectangular, de llargada doble que l'amplària i el portal sempre està a la façana llarga. Els brancals solen ésser senceres o pedres quadrades; mentre que el llinard —segons la majoria de les que encara queden— sempre és d'una sola peça a pesar que moltes vegades té una considerable amplària.

L'interior de la barraca —segons el dibuixà l'arxiduc Lluís Salvador— es repartia una part a cambra del roter amb el seu humil jac i l'altra meitat a la stablia per una, dues i fins a quatre bísties; l'única separació era una llosa amb posició vertical.

A un racó i a ras de trispol hi havia la foganya, qualche vegada tenia fumeral i uns petits finestrons, sense que mai no hi faltàs el gerrer. Oberts, segons el gruix de la paret, es trobaven els armaris que recollien els trastets d'aquella gent humil.

A vegades es troben barraques agrupades amb una paret comuna, però més sovint fenien una porxada per carro, aferrada a un dels cantons; un corralet tancat amb figueres de

moro, qualche hortalissa, un petit forn i fins i tot una petita era.

El problema més gros era el proveïment d'aigua, encara que fóra sols per l'estiu. Traginaven sa potable, mentre que pels altres usos s'enginyaven amb cisternes i basses com la que es conserva enmig del poblat de Lluçmet i que recollia l'aigua de pluja.

UNA CONSTRUCCIO AUTOCTONA

No tenc suficients dades comparatives per establir l'origen de la barraca mallorquina que el català Rubió entronca amb la tradició asiàtica, mentre que Torres Balbas la considera eminentment mediterrània. A l'arxiduc Lluís Salvador li semblaven barraques dels primitius africans.

Respectant les dites opinions, pareix que la barraca, i concretament la de roter, és una construcció autòctona. La paret seca —per la manca d'aigua— i aprofitant l'abundància de marès i d'ullastres de la marina, eren els materials més a ma perquè el roter edificàs el seu humil estatge que li donava recer mentre duraven els treballs de la sementera i la colli-

Seria de desitjar que el Consistori en salvàs al manco una per a perpetuar la figura abnegada del roter

ta.

AIXECAR UNA VEU

Amb el temps, moltes de construccions característiques de l'illa han estat sistemàticament esbucades i les barraques no han estat una excepció; més encara, els racons de sa marina guarden autèntiques joies.

Des d'aquestes pàgines vull aixecar una veu demanant un indult que alliberi les nostres barraques de tota sentència de destrucció. Encara hi som a temps si el res-

ponsable del nostre Consistori es decideixin a fer qualche cosa.

Esper que el regidor Contestí, com a cap municipal de Cultura, aculli la iniciativa i, així com tenim un monument dedicat a la indústria de la sabata, caldria traslladar una barraca, després d'estudiar el lloc adequat —tal vegada els jardins de Rufino Carpena— per a perpetuar la figura abnegada i entranyable del roter llucmajorer.

Francesc Verdera.

PERRUQUERIA

FINA

C/. D'es Vall, 49

Gent de la vila

En Toni Bessó, fuster de carros

"Sa nostra feina s'ha acabada"

En Toni Garau i Nogueira, molt més conegut com En Toni Bessó, és el darrer fuster que treballa fusta forta, allò que antigament se coneixia com "fusters grossers".

Fa trenta-nou anys que té aquest ofici, des d'edat de catorze anys i per influències familiars.

-Com va néixer la teva afició de fuster?

-Jo feia de barber a ca's conco —Mestre Pere Joan Carreró—, però mon pare feia de fuster i me va posar a sa fusteria i me va agradar... Però jo vaig ser fuster com hagués pogut esser barber o picapedrer o sabater...

-Què és un fuster grosser?

-Un fuster grosser era el fuster que feia feina per a's foravilers. Té un altre nom, però ara no sé quin és. Posàvem "carpinteria de carros" quan mos duïen ses contribucions.

-Quines feines feia abans?

-Fèiem brèndoles, rodes... (encara tenc ses plantilles per fer ets anells). També fèiem banquetes de matar es porc, galiners, estarrossadors, carros, jous (jo els feia un peu), arades de fusta... fèiem aquelles corrioletes pes carretons de batre... Qui és que bat amb perxes ara? Ningú!

-En quina mesura han canviat ses feines que feies abans i ses que fas ara?

-Encara arregl carros. El que he fet són carros llargs amb rodes de goma que serveixen com a remolcs.

Ara faig moixeres (per agafar genetes...), el que perseguia en Rodríguez de la Fuente; ara n'he fet una...

i ses que n'encomanen! No està privada matar una salvatgina?... però si tu tens polls, i sa salvatgina les mata?... jo faig feina encomanada i no me n'amag.

Faig bancs rústics d'ullastre i ara n'he fets una partida per xalets i per S'Estanyol... També faig barres rústiques. En vaig fer una per encàrrec d'un senyor important... les vaig fer sa colzera... varen quedar una virgueria... Tan content se'n va anar que tot varen ser enhorabones. També faig qualche porta d'estable i pilons de carnisseres. Gàbies per menjar ses ovelles... ves si en faig!, d'això en faig moltes.

-Quines eines empràveu i quines emprau ara?

-Abans empràvem s'aixa (per llavorar), és com una destal però en mallorquí...; en castellà tan sols no sé com se diu, destal d'una cara (encara en tenc una), es corbells o es puntacorrens. Ves si les tenc an aquestes eines i ses plantilles que tenc, m'entens?

També usàvem ses estanalles, sa raspa, sa serra, es xorrac... Viva Déu si n'hi ha! s'escaire, es bocell, es trepant, s'anou...

Ara empram molt més es berbiquí, un d'elèctric i un de mà que en tenc.

-Quina classe de fusta uses?

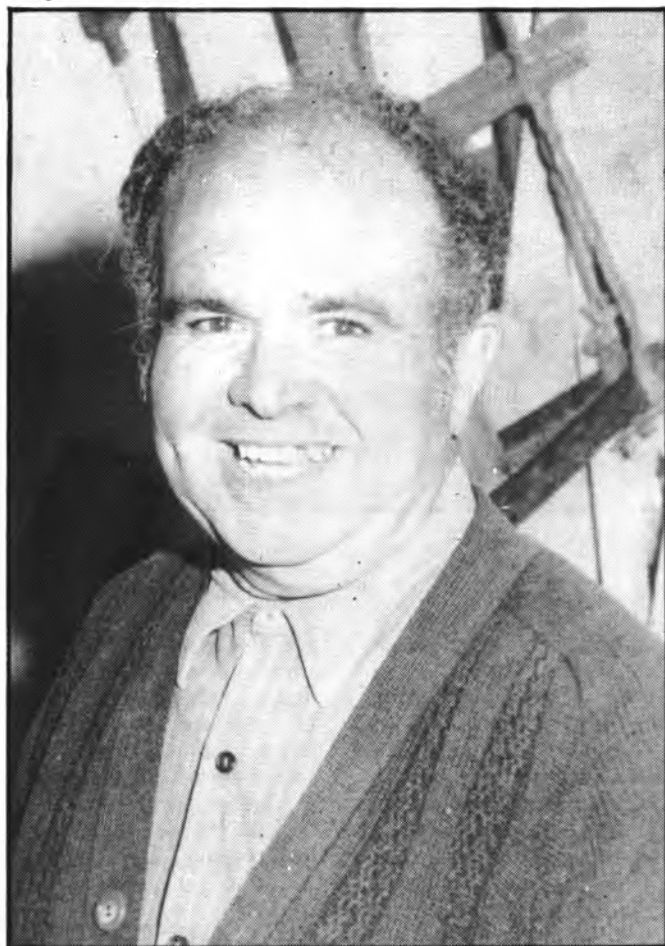
-Empram ullastre, pi, vet, platero (aquests arbres que hi ha a plaça), oms... aquests són una llenya fortíssima. I llavors hi ha es faig, es fleix i s'alzina; després de s'ullastre que era es que més usàvem, ve es felix. An aquest el mos duïen de sa Península.

-Com així un fuster grosser no fa feines de fuster fi i viceversa?

-Això és qüestió de llenya; es fusters fins no saben treballar fusta forta i noltros no en saben en fusta fluixa.

-Quin tipus de clients tens actualment a Llucmajor?

-Es meus clients són sobretot agricultors. Els conec a tots. Darrerament

també en tenc de "xaleteros"...

-Quants de fusters grossers hi ha a Llucmajor i quants n'hi havia abans?

-Ara te diré sa veritat. Noltros, aquí a Llucmajor érem nou. Hi havia es "Campero", en Miquel, en Rafael que està en es Born... he quedat tot sol!

-Com veus es futur d'aquest ofici?

-Sa feina nostra s'ha acabada. No dona per viure. Ara, perquè vegis ses coses... d'un mànec d'aixada, de cà-

vec, de gavilans, feim pagar 300 pts; has de posar sa llenya tu i ses hores de feina i... que en pots fer pagar 60 Te dirien: Lladre! No te surt es jornal. Es això que hem d'anar a cercar.

Es futur d'es nostros ofici està quebrat. Perquè si jo hagués tengut molta feina, hagués posat màquines, però amb sa feina que hi ha no es poden pagar patents de màquines. S'han de cercar altres treballs per guanyar es jornal.

C. Font i C. Julià.

GELATERIA CONSUE

ESPECIALITAT EN GELATS I
GRANISSATS CASOLANS

C/. M. Antònia Salvà, 6
Teléfono 26 54 28

S'ARENAL

Dona i treball

L'anàlisi de l'opressió i l'explotació de la dona ha arribat a un punt que ningú no gosaria dividir les dones que treballen i les que no ho fan. En tot cas allò que les distingeix són les diferents formes de treball, l'haver de realitzar una o una doble jornada de treball, o les condicions més o menys dures que han de suportar per tal de sobreviure.

En primer lloc hem d'analitzar el treball comú a totes les dones i del qual no es poden escapar: la feina domèstica i la reproducció dels fills. Fins ara no s'ha tingut en compte el valor econòmic d'aquestes dues funcions, que s'han enmascarat la subestructura dominant, justificant així el fet que la dona se sentís oprimida i explotada per un treball en el qual invertia hores i hores a canvi únicament de la manutenció i el vestir.

Malgrat que els censos consideren les mestresses de casa com a persones no actives, qualsevol economista que es dediqués a estudiar el valor del treball domèstic s'adonaria que si aplicam els barems dels salaris vigents en qualsevol societat capitalista, la mestressa de casa treballa molt més que qualsevol obrer i rep menys de qualsevol d'ells.

"El treball domèstic és aquell que realitzen totes les dones, pel simple fet de ser dona, en el nucli familiar. És una feina útil puix que requereix la utilització de materials, l'ús de l'esforç físic i produeix uns bens necessaris pel manteniment de la força de treball. Les estadístiques calculen que el temps mitjà que hi destina una mestressa de casa oscil·la entre 27 i 90 hores setmanals segons el nombre de fills.

"El treball domèstic consisteix bàsicament en

dos tipus de funcions: funció de producció de bens i serveis: preparació de l'aliment quotidià de tota la família, manteniment dels vestits (rentat, planxat, costura), manteniment de l'ordre i de la higiene de la llar (feines de neteja, manteniment d'aparells, si és que n'hi ha, els quals simplifiquen però no eliminen algunes tasques). "Les funcions d'adquisició de les primeres matèries necessàries o elaborades i llur administració. Les dones són les encarregades d'adquirir el menjar, els vestits, els estris per el manteniment de la llar i de l'administració dels ingressos del marit perquè arribin al manteniment de la família.

Malgrat que és una de les feines més monòtones, una feina que es fa i queda destruïda contínuament, en males condicions —pensem en el riscs d'accidents laborals: cremades amb la planxa, el foc, caure d'una escala...—, que té una jornada més llarga que l'habitual, i no parlem quan la dona ha de passar la nit desperta perquè el nin plora. Malgrat això, la majoria de dones no tenen consciència que treballen, continuen pensant que el marit les manté, quan en realitat treballen molt més.

Pel que fa a la reproducció, hom l'ha ornada amb el mite de la maternitat perquè l'esforç físic i psicològic que representa un part passi inadvertida i es consideri una cosa "natural", pròpia de la dona. El món va tremolar quan es va adonar que depenia dels àrabs perquè tenien petroli. El dia que les dones siguin conscients que la humanitat depèn d'elles, el món se posarà als seus peus. ¿Algú es pot imaginar una vaga de reproducció, exigint una sèrie de mesures necessàries i imprescindibles perquè les dones deixin finalment de

ser esclaves i assumeixin la categoria d'ésser humà?"

A la nostra societat el sector serveis és el que acull el nombre més elevat de dones. Aproximadament podem dir que de cada deu empleats, sis o set són del sexe femení, i la immensa majoria d'aquests treballs són repetitius, avorrits i sense cap alicient. A més per a les dones suposa una continuació de les tasques de la llar: netejar altres llars, netejar hotels, bars, oficines, cinemes, però en definitiva NETEJAR.

"Fins el paper sexual que la dona interpreta en la vida real s'ha transferit als serveis on, com en totes les altres coses, ha esdevingut un ritus. Tenir una recepcionista encantadora i atractiva és tan representatiu d'una posició social com tenir una esposa elegant. Dictar a una al·lota

guapa satisfà tant l'ego masculí com si l'estàs dominant. Esser agombolat i mimat per una cuinera eficaç és tan agradable com refugiar-se a la falda de la mare".

A Mallorca no podem oblidar totes les dones que treballen al sector del comerç. Quasi totes les tendes són regides per dones, tot i que el negoci sigui familiar. Malgrat que col·laboren tant el marit com la dona, en la majoria dels casos els diners els administra el marit, arribant al punt que la dona ha de demanar diners al marit per poder comprar el menjar. Les dones que tenen una tenda a part de la feina del marit mantenen una certa independència econòmica, que fan valer molt poques vegades puix que estan absolutament alienades per la idea que el marit és l'amor i senyor.

A. Estany.

TALBOT SAMBA ¡MENUDO COCHE!

VEALO EN:

TALBOT
SERVICIO OFICIAL

JUAN RAMON CLAR

VENTA DE
VEHICLES
USATS

TALLERES MARINA
C/ Marina, 104 - Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

Què feim amb les Torres de defensa ?

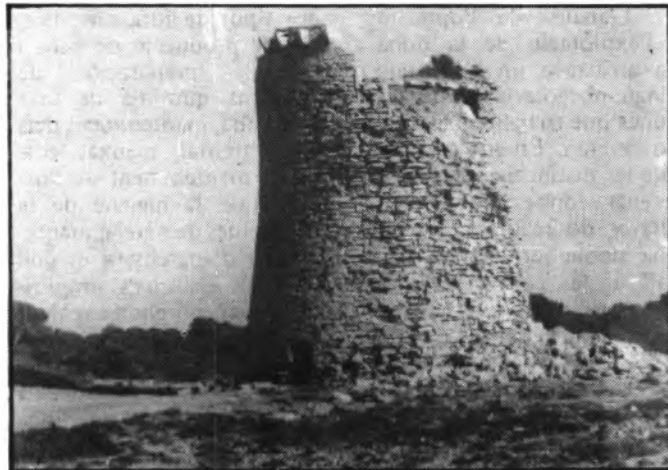
Quan l'Ajuntament de Lluçmajor, aprovà la restauració de les torres de la marina, anomenades de S'Estalella i de Cala Pi, amb l'ajut del Consell General Interinsular, el Febrer de 1.981, ara fa més d'any any, em vaig posar en contacte amb l'aparellador municipal per informar-me sobre l'acord que es va prendre. Aquest sol·licità la meua col·laboració, i en companyia d'En Josep Segura i Salado, que també està interessat en el tema, vàrem començar els treballs per intentar la restauració de les dues torres esmentades. Al cap d'un any vàrem remetre per correu certificat a l'Ajuntament els plànols que vaig aixecar després de visitar-les, amb caràcter d'urgència per una d'elles, la de S'Estalella.

Si no vaig errat el dia 9 de març passat, l'Ajuntament va rebre els plànols,

sense que paresqui que hi hagi interès per salvar aquestes torres, i això que les dues permeten la intervenció municipal, ja que la del Cap Blanc està en zona militar.

En de gran urgència la restauració d'aquests dos notables edificis, sense demorar-ho per més temps, ja que per manca d'interès o per negligència absoluta, estam a punt de veure'ns privats d'una d'elles, la de S'Estalella, que tant va suposar per a la defensa de la costa del nostre terme. La restauració és urgentíssima, ja que dia a dia segueix el procés deterioratiu, i ningú no la tornarà aixecar, i així haurem perdut per a sempre aquesta torre.

En quant a la de Cala Pi, quasi cent anys més nova que l'anterior, sembla està més conservada, i no és tant urgent la restauració; encara que això no vul-

gui dir que no ho necessiti.

Com molts d'altres llucmajorers estic en contra de seguir el procés de degradació de la nostra costa, que l'Ajuntament pareix tan decidit a continuar. Em refereixo als projectes del super port industrial de S'Estalella, i de la urbanització de la costa marítima de Capocorp Nou. Tal vegada per

això, ja no hi ha interès per la restauració de les dues torres, que en un principi l'Ajuntament pareixia estar interessat.

Esperem que els nostres esforços tinguin èxit, i poguem recuperar novament la silueta i prestància d'aquestes torres, que mai no havien d'haver perdut.

Joan Clar Monserrat.

MUEBLES COCINA - EBANISTERIA

CARPINTERIA

**Francisco
Rosselló**

Carrer Rigo, 58 - Tel. 66 10 12 LLUCMAJOR

Plaça Espanya, 11 bis.

Born, 7 Tel. 66 02 75

JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES

Olegario

TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

**PEDRO
CANTALLOPS
LLADO**

PINTURES
DE
COTXES

Ronda Migjorn, 164 - Tel. 66 08 89 - LLUCMAJOR

**BAR - MUSIC
CA'N TANO**

SI CERQUES UN AMBIENT
AGRADABLE, AMB LA
COMPANYIA DE LA MILLOR
MUSICA D'AVUI,
T'ESPERAM AL
C/. D'Es Vall, 2

Es Consistori a la fi va prendre una decisió sobre sa grafia del nostre topònim. Ses darreres qüestions varen esser per sa "h" i així es regidor Contestí pugnava per sa subsistència d'aquesta lletra; però s'imposà es criteri d'en Borja Moll i ara tenim un caramull de "haches" i no sabem que n'hem de fer.

Una solució seria regalar-les a n'és "mohamets" que volen baratar es ullastres i ses porrasses de Sa Marina amb asfalt i herbei per jugar a "golf". i així quedaria "Capocorp Hnou", més en consonància amb es seus nous propietaris.

Tot té es seu caire positiu. Un funcionari municipal ho tenia ben clar: "Jo me'n fot d'escriure'l d'una manera o de s'altra; pero en mallorquí té una lletra manco i per tant a's cap de s'any suposarà manco feina si tenim en compte ses moltes vegades que he d'escriure es nom des poble".

Seguint es tema municipal, dies passats va esser ampliada sa brigada d'obres. Jardiniers, un conductor, un oficial primera i dos peons per atendre millor ses feines més necessàries i per ventura no n'hi haurà tantes que pengin.

Altres comentaris diuen que es nostre Consistori està a punt d'esser es primer Ajuntament de s'Estat en establir es càrrec de "detective privado". Una cosa com en James Bond però en més dolent, i mos entendrem. I sa seva missió: seguir ses passes d'un regidor i d'un funcionari i, sobretot, ha de sebre a s'hora que se'n van a jeure cada vespre.

Es temps passa i encara no tenim un metge pediatria.

Sports
CA'N SALOM
CORDELERIA

ESPARDENYERIA

ARTICLES DE PESCA

C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84
LLUCMAJOR

"Insalud" va contestar a sa demanda però, com sempre, sa resposta va esser poc concreta. Es convocarà sa plaça; lo que suposa lents tràmits burocràtics o sigui, en definitiva, allargar s'assumpte.

Però lo fotut, és que no volem entendre que quan ets infants estan malalts es pares no poden contar-los es mateix romanç i han de partir a Ciutat a cercar un metge de paga o a sa Seguretat Social —sense pagar— però amb sos inconvenient des desplaçament, encara que només sigui per un petit constipat.

iRecent llamps quin rebumbori!. Es diumenge de l'Angel es voltants de sa penya pareixien sesAVINGudes ciutadanes. Ses mototes bramulaven, es cotxos acaramullats i ones i més ones de gent que pujaven per ses voltes i que, després d'una aturada per berenar, li tornaven estrènyer fent poc cas a sa crida des rector anunciant que sa missa estava a punt de començar.

No entenc perquè diuen "anam a Gràcia" si tots van a Cura. Valdria més dir "anam a Cura i passam per Gràcia", ja que així succeeix.

Es numerosos acords municipals que dictaven terminis molts concrets i tràgics de esbucar edificacions il·legals de fora vila han fet poca por. Més aviat podríem dir que han produït efecte contrari i m'han contat que es negoci de compra i venda està experimentant un inesperat i nou increment.

I així personatges molt coneguts que se dedicaven, temps no massa llunyans a facilitar trossets de terra, tornen a desplegar sa seva activitat mercantil; lo que pot esser pressagi que una altra fornada d'aquestes construccions està a punt de cuinar-se.

Es garriguer Xisco.

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

FOTO CLAR
Perfumeria

REPORTATGES, FOTOS
D'ESTUDI, CARNETS...

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

ECOLOGIA:

per *Xanthium Spinosum*

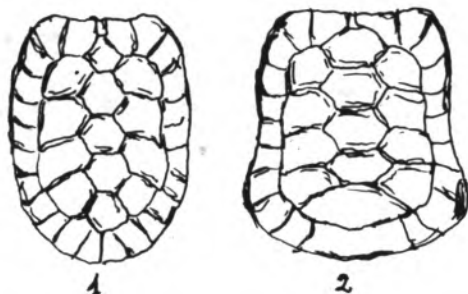
I ARA?

ARA: LES TORTUGUES

A Campos ja existeixen dos camps de cria i conservació de l'espècie *Testudo Hermannii* ssp *Robertmartensi* (en llenguatge vulgar, tortuga) i això que Campos no és possible trobar una pleta infèrtil per posar-hi un parell de tortuguetes a veure si crien i l'espècie, única al Món, descomptant uns redolets pels països catalans, anàs amunt i no com ara destinada, a pesar de Campos, a l'extinció (Nota: La torgura terrestre està protegida per la llei i no es pot tenir a corrals, terraces..., ni xavoles, ni traficar amb ella: Decret 2573/1.973).

A Sant Joan, un municipi que no és el més gran de Mallorca, es preparava, no sé si l'han acabada —no puc estar en tot— una granja per l'altra espècie terrestre que es pot trobar a Mallorca la *Testudo graeca*. ¿I a Llucmajor no hi hauria cap SENYOR que tengués 100 m2. de garriga per posar-hi 5 mascles i dues femelles i així es podria conservar l'espècie? (f.b.).

Al dibuix no. 1 l'espècie *Hermannii* i al 2 la *graeca*, la diferència més característica és la placa caudal.

MATERIALS DE CONSTRUCCIO ANTONI VIDAL

AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

En el mes de maig podem sembrar:

HORTALISSES

Espècie	Sembra	Recol.lecció
Bledes	en terra	Octubre-desembre
Col-i-bròquil	en terra	març-maig
Carbassó	en terra	juny-octubre
Cards	en terra	novembre-gener
Col	en terra	octubre-gener
Col-i-flor	en terra	octubre-gener
Espinacs	en terra	juny-juliol
Lletuga	en terra	juliol-setembre
Melons	en terra	agost-setembre
Cogombres	en terra	juliol-setembre
Julivert	en terra	agost-desembre
Col cabdellada	en terra	octubre-desembre
Pastanagues	en terra	agost-octubre

PLANTES DE FLOR

Durant aquest mes podem sembrar la majoria de plantes anuals (són les que neixen, fan la flor i moren dins el mateix any) com: les assutzenes, les begònies, els lliris, les boques de drac, les roselles de Califòrnia, les caputxines, les petunies, les roses místiques, els pensaments, els clavells de moro...

-Totes les que floriran l'any següent: les margarides, les alteas o malvins etc. Y totes les que viuen més de dos anys: els clavells, els gira-sols, les margarides... També podem sembrar les darreres plantes de cabeça que feran la flor ja dins la tardor.

ARBRES

Cal sembrar els arbres i arbusts de fulla perenne.

CONSELLS PRACTICS:

A finals de mes podem fermar les lletugues.

Si tenen gespa, ara ja, necessita regar i podar cada 8 o 10 dies.

SA TEULERA.

sa teulera

TERRA CUITA - CERAMIQUES
PLANTES - FLORS
CORONES - RAMS
SERVIM A DOMICILI

Carrer de Campos, 80 - Tel. 66 01 76 - LLUCMAJOR

La Preferent Club D. España

MALGRAT ELS BONS RESULTATS, L'ESPECTACLE ES DOLENT

-Quan només falten dos escalons per arribar al replà de l'escala (a l'hora d'escriure aquestes línies) creim necessari fer un examen de consciència (per dir-ho d'alguna manera) de la campanya que el nostre equip de Preferent ha duit a terme fins a la data actual.

En primer lloc, els equips rivals no s'han caracteritzat per una tècnica depurada sinó el coratge i voluntat dels seus components; amb això volem dir que la mediocritat ha estat l'adjectiu adjunt a la majoria i tal vegada pequem de benevolents, i deixarem de banda el "Badia" de Cala Millor que, per a nosaltres ha estat el més bo.

L'"España", per ser realistes, no ha fet gaire miracles ja que òbviament el seu lloc no podia allunyar-se dels capdevaners i creim que està on li pertoca. Quant als resultats, la competició ha estat prolífica i no mereix comentar al respecte: 47 punts i 15 positius en 32 partits és sense cap dubte un rècord en l'història de l'equip. El que no és tan agradable és l'actuació de joc que ofereix, exceptuant, clar, algunes confrontacions. Es guanyen partits per la mínima però englobant-lo dins la classificació general, veim que únicament

el "Badia C.M." ens supera amb un punt, però nosaltres l'aventatjam en 1 positiu, essent així, l'equip que en sent així l'equip

sent així l'equip que en té més. Sense dubte, els socis i seguidors es queixen de l'espectacle, emperò aquí s'ha de fer un incís: Sembla que els aficionats llucmajorers tenen molt d'afany de superació ja que mai no solen animar eufòricament el seu equip i que, fins i tot, dins ca nostra, els seguidors del conjunt visitant es fan els "amos" dels crits d'ànim cap als seus jugadors. En això, convendria que els senyors aficionats ho reflexionassin una mica, ja que no cal que ens facin tenir un complex d'inferioritat tan i tan gros. Som dolentets però els altres no són millors. Ho hem de veure tot, senyors!.

El descontent pot ser se degui a la falta de coordinació, bàsica per dur a terme actuacions acceptables; això fa que els elements juguin sols i la tècnica personal no s'aprofita pel conjunt; en tot això, l'únic que es veu, són individualitats ben esporàdiques que difícilment poden desbordar les defenses contràries. Es necessària la coor-

Pons, màxim goleador del C.D. "España" Preferent.

dinació dels jugadors per enllaçar les jugades i per aconseguir això només manquen dues coses: una forma física excel·lent i saber allò que s'ha de fer; pensem que no podem improvisar-ho sempre, ja que per a nosaltres és tan important

la forma física com la unió dels jugadors en el terreny de joc. Ja no podem esperar molt perquè falta molt poc temps: sols que en anar a sa "lloguilla" facen un bon paper.

J. Manresa.

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

Carta Oberta a "G.F."

EL PAVELLO COBERT NO TE CAP "SANT PROTECTOR"

En primer lloc, vull dir al signant "G.F." que, precisament perquè tenc les idees clares sobre el bàsquet llucmajorer, vaig escriure el meu article que per cert vaig titular "Benvingut sigui el pavelló cobert". I referm plenament el meu parer sobre la tardança de la instal·lació ja que la manca d'una pista coberta, fou un dels factors que trencaren les expectatives d'un equip que, en la temporada 74-75, demostrà ser un dels millors del seu grup de Tercera Divisió Nacional.

Cert és, com dius, que dels jugadors que integraren aquella potent plantilla, sols Damià Font, Moragues, Miquel Martí i Antoni Cantallops eren llucmajorers, però has de tenir present que la resta: Ferrer, Carbonell, Carrillo, Canet i Antoni Martí arribaren de la mà de Francesc Bonnín i Joan Canyelles i que aquests "forans" sense excepció s'hi integraren de manera més responsable que "alguns" llucmajorers. Especialment Antoni Martí i Pere Canet, el qual decidí acabar la seva carrera esportiva a la nostra ciutat.

En quant al treball dels actuals responsables —per molt de sabó que donis al centenar llarg de practicants— a la vista està que han aconseguit ésser qual·cú gràcies a què els tècnics Canyelles i Bonnín decidiren impartir els seus coneixements a l'equip palmejà que cuidà millor la seva forja, el Patronat. I així, durant els set anys, com afirmes, de la meua desconexió del bàsquet local, els resultats són ben clars: el primer equip es fonamenta en els supervivents d'aquell conjunt que tant crítiques i així un dels seus màxims valors actuals és el "juvenil" Miquel Martí (i té l'edat de Cristo). Cosa que constitueix un indicador

clar de la "fruitosa" forja de què braveges.

I no vull deixar de passar per alt la "gloriosa" campanya de l'equip femení que, amb patrocini del baró, intentà fer el seu camí en una fictícia i devaluada Segona Divisió. De poca cosa serviren els doblers "baronils" ja que tant el tècnic com l'equip obtingueren resultats adversos, quasi de ridícul, davant la resta de conjunts sense que aquests tenguessin qualitat d'autèntics "segones".

ADVOCAT DEFENSOR

Darrera el teu preàmbul —crec que a manera d'excusa— arribam al besó de la teva discrepància amb el meu escrit: "I oblidar altres noms com es d'En Tomàs Cantallops, que si no hagués estat per ell tan sols no podríem tractar aquest tema".

Sobre aquest punt vull dir-te que el pavelló cobert no ha tengut, no té, ni necessita cap "sant protector". El Consistori llucmajorer no ha rebut cap tracte preferencial i les subvencions que ha tengut són idèntiques a les concedides a qualsevol altre Ajuntament i per això el pressupost de finançament de les obres consta de tres part: una a càrrec del Consell Superior d'Esports, altra del C.G.I i la resta sortirà del municipi.

Per tant, la teva afirmació "si no hagués estat per ell" no té gens de fonament. La seva labor —malgrat li sàpiga greu— s'ha limitat com a simple funcionari, a omplir uns impresos; senzillament perquè és la seva obligació, perquè per això cobra un sou amb els doblers de tots. Per tant, el seu cercat paper de protagonista no figura en el repartiment de la pel·lícula.

Una cosa queda perfectament clara a través del

seu escrit: fas una crida perquè ningú oblidí que en Tomàs Cantallops ostenta i capitalitza la realització del pavelló cobert i per això compta amb el teu consentiment (el parentesc obliga) i els de tots aquells que sols saben dir "amén".

Com advocat defensor pots dir-li que si cerca una medalla no ha de perdre la paciència, ja que la tindrà amb tota seguretat puix la majoria municipal també és d'UCD. Si pel contrari aspira al càrrec de responsable de la futura instal·lació o l'encarregat de repartir el "pastís" (en aquest sentit la UCD local ha tengut sospitoses incorporacions) pot ésser que succeeixi així per a desgràcia de l'esport llucmajorer.

No oblidem sobre aquest punt que, temps enrera, el monitors esportius havien de ser del "Movimiento" com a prova única de la seva capacitat i si ara només s'exigeix que ostentin el "donuts" a la solapa, iqué Déu ens agafi confessats!

Darrerament, en quant al teu desig de tornada de tècnics i persones que temps enrera estigueren lligats al bàsquet local, em pareix una possibilitat molt remota i quasi hipotètica ja que el nostre intent capitalitzador sols suposa tancar les portes de la futura instal·lació, encara que ho disfressés com una ajuda a l'esport llucmajorer.

Francesc Verdera.

ELS NOSTROS
REGATISTES DE VELA

Creim d'obligació, en una ciutat com la nostra amb dos clubs nàutics, que a la secció d'esports de la nostra revista hi tenguí cabuda una informació periòdica pels aficionats a l'esport de la vela. Per fer una mica d'història i a modo de tarja de presentació, direm que existeixen tres vaixells que habitualment regategen, l'"SCORPIO" de IIIa. classe, patró en Toni Jordi, l'"ANTARES" de Va. classe, patró Antoni Roselló i el "COONUS" de VIIa. patró Jaume Clar. Tots tres amb un bon palmarès. En Toni Jordi té un 1er. al campionat de Balears, un 1er. al "Trofeu Princesa Sofia" en el 79; A. Roselló un 3er. en la "Migjorn" i un 6è al trofeu del 81 i en J. Clar, un 1er. a la regata dels reis del 79 i un 3er. en el trofeu "Migjorn", aquests com per anomenar-ne algunes d'im-

portants.

REGATA OFITEC: Aquesta regata s'ha celebrat dia 18 d'Abril al Club N. de la Ràpita; hi participaren 22 creuers de les classes I-VII, en un recorregut de 19 mil·les, entre La Ràpita, Cala Pi, Illa Corberana i arribada a La Ràpita. L'"SCORPIO" es classificà en 2n. lloc classe III, el COONUS també, en la classe VII i "ANTARES" el 3er. en classe V. D'aquests dos darrers vaixells, s'està formant una tripulació per participar amb el "COONUS" al campionat d'Espanya, que es formaria així: J. Clar, patró; A. Roselló, navegant; R. Pades, proer; A. Amengual, tripulant; tots ells de Llucmajor. Des d'aquestes planes els desitjam que segueixin recolint èxits.

I. BARCELO.

PROMOCIO BASKET 82

Després de s'èxit obtingut amb sa Campa-nya en pro des bàsket (infantils i minibàsket), patrocinada pel Consell Superior d'Esports dins s'anagrama "Activitats de temps lliure" i que tenia en principi una durada de tres mesos (Gener-Febrer-Març), s'ha aconseguit una nova ajuda per tres mesos més (Abril-Maig-Juny). S'aportació des Consell Superior d'Esports és d'un 70 o/o i sa des Club d'un 30 o/o damunt es pressupost total.

Aquesta activitat en pro des bàsket ha anat encaminada a n'es centres d'ensenyança, però en hores extrascolars, s'ha aconseguit formar un total de 10 equips entre femenins i masculins. Així an es Col·legi "Ntra. Sra. de Gràcia"

s'ha fet un equip infantil i un de minibàsket femenins, dirigits per Jeroni Guasp i Encarna Luque. An es Col·legi Sant Bonaventura, dos equips de minibàsket i una d'infantil masculins, dirigits per Miquel Angel Jimènez, Miquel Gual i Julià Alorda. I an es col·legi Nacional Mixte, dos equips de minibàsket i un infantil masculí, i un de minibàsket i un infantil femení, preparats per T. Cantallops, A. Jimènez, F. Bagur, Maria Coll i Francesca Luque.

Esperem que d'aquests nombrosos grups, surtin destacats jugadors pel dia de demà, en benefici d'aquest bell esport.

F. Feliu.

AFICIONATS AN ES BASKET

Dins els mesos de Maig i Juny, tindrà lloc un torneig de bàsket veterans i aficionats de la nostra ciutat. Tots els interessats es poden dirigir an es Club Bàsket Juventud Lluçmajor, lloc social "Bar Tabú".

EL CURS PER A PATRONS D'EMBARCACIO S'HA ACABAT

El curset per a patrons d'embarcacions esportives, s'ha acabat. Encara que de cada any els exàmens són més difícils, sempre hi ha alumnes que es mereixen l'aprovat. Els que enguany han aconseguit el títol de

1a. a motor només un dels tres presentats, en Miquel Rubí Cardell; i dels de 2a. a motor, na Catalina Aguiló Forteza, en Benet Llompart Catany, en Jaume Manresa Tomàs, en Joan Boscanà Rigo i Onofre Mut Lladó. Enhorabona als nous patrons.

En Jaume Clar, que és el professor d'aquests cursos, ens comunica que el pròxim s'impartirà passat l'estiu, devers el mes d'Octubre i acabarà pel desembre; donarem notícia de la seva convocatòria per a que els interessats es puguin matricular d'hora.

La Redacció.

COLOMBOFILA

Només una amollada des de Valdepeñas (Ciudad Real) i una des de Castuera (Badajoz), de 550 i 730 Kms. respectivament, falten perquè conclueixi aquest emocionant torneig que amb tant d'interés venen disputant els colomistes llucmajorers al llarg d'aquests darrers mesos.

Fins ara, exceptuant els tres trofeus de la regularitat dels set Eivisses que s'han disputat, les posicions de la taula classificatòria no estan suficientment definides com per assegurar quins seran els guanyadors dels altres trofeus que entren en joc, com són el de Baró de Vidal, Sanitaris Castell, Joan Garí, etc., tenint en compte la importància de les dues proves que falten per disputar i l'escassa diferència de punts que hi ha entre alguns dels primers classificats.

Des de la informació colomòfila que va aparèixer en l'edició anterior d'aquesta revista, s'han celebrades les proves següents: V Eivissa, II Alacant, I Valdepeñas, VI Eivissa, Totana i VII Eivissa.

V EIVISSA:
Toni Oliver
Joan Agulló
Janer-Tomàs.

II ALACANT
Janer-Tomàs
Bernat Vadell
Janer-Tomàs
Joan Agulló.

I VALDEPEÑAS:
Toni Oliver
Salvador Paniza
Janer-Tomàs
Xim Janer
Llorenç Tomàs
Joan Agulló.

VI EIVISSA:
Joan Agulló
Janer-Tomàs
Bernat Vadell

TOTANA:
Miquel Mulet
Janer-Tomàs
Toni Oliver
Bernat Vadell
Bernat Bonet

VII EIVISSA:
Damià Oliver
Janer-Tomàs
Bernat Bonet.

Els trofeus pels quatre primers classificats de la prova d'Alacant varen ser atorgats per: Banca March, Auto-Elèctric Barceló, Restaurant Can Tià Taleca, Bar Pou, Pescados Pep i Banc Hispano Americà.

L'amollada de Valdepeñas comptava amb sis trofeus donats per l'Ajuntament de Lluçmajor.

Les cases que col·laboren amb els premis que hi ha pels cinc primers classificats de l'amollada de Totana són: Baltasar Ferrà, Sanitaris Pedro Oliver, Eurococina XEY, Talleres Marina, Gran Via i Celler Can Joan Oller.

Després d'aquestes proves disputades, les classificacions generals estan de la següent manera:

BARO DE VIDAL:
Janer-Tomàs
Alex Comas
Joan Agulló.

SANITARIS BERNAT
CASTELL
Janer-Tomàs
Bernat Vadell
Pep Vidal.

Bernat Vadell
(Societat Colombòfila)

FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

Antoni Vidal, entrenador i màxim responsable del juvenils del C.D. España

SI HAGUES DE COBRAR UNA PESSETA, NO ENTRARIA

-Vull agrair al President i Directiva, l'ajuda i col·laboració que ens han donat en tot moment.

-La missió primordial dels juvenils és formar jugadors el més complets possibles per tal de defensar la camiseta del primer equip.

No creim necessari descobrir als aficionats al futbol la persona d'Antoni Vidal. Es, de segur, un home conegut per a tots per la seva senzillesa i honestitat. En Toni Vidal té 35 anys, se formà com a jugador en l'equip "Joventut Seràfica", després en "La Unió" i, anys més tard, lluitava pels colors del F.C. "Llucmajor".

-Toni, quina finalitat primordial té l'equip Juvenil de l'"Espanya"?

-En primer lloc, crec que la primera finalitat és formar jugadors que el dia de demà siguin aprofitables per jugar en el primer equip i, en segon terme, fer una campanya el més digna possible.

SOM ENTRENADOR PER VOCACIO

-Creus que les teves hores de dedicació mereixen una compensació econòmica?

-Jo som entrenador per vocació, perquè m'agrada, i,

t'assegut que si hagués de cobrar, no voldria entrenar cap equip.

-Quins són els problemes més accentuats que crea un equip de Juvenils?

-La joventut és una edat difícil en la qual és necessari responsabilitzar els jugadors de les seves accions; s'ha de tenir un caràcter per cada un i obrar com un pare just, ja que se n'adonen de les injustícies.

SOM L'UNIC RESPONSABLE DE LA PLANTILLA QUE FORM

-A falta de quatre partits per acabar la lliga, quines són les vostres aspiracions?

-Si pot ser, m'agradaria que quedàssim campions; si no és possible, classificar-nos en 2n. lloc per poder ascendir.

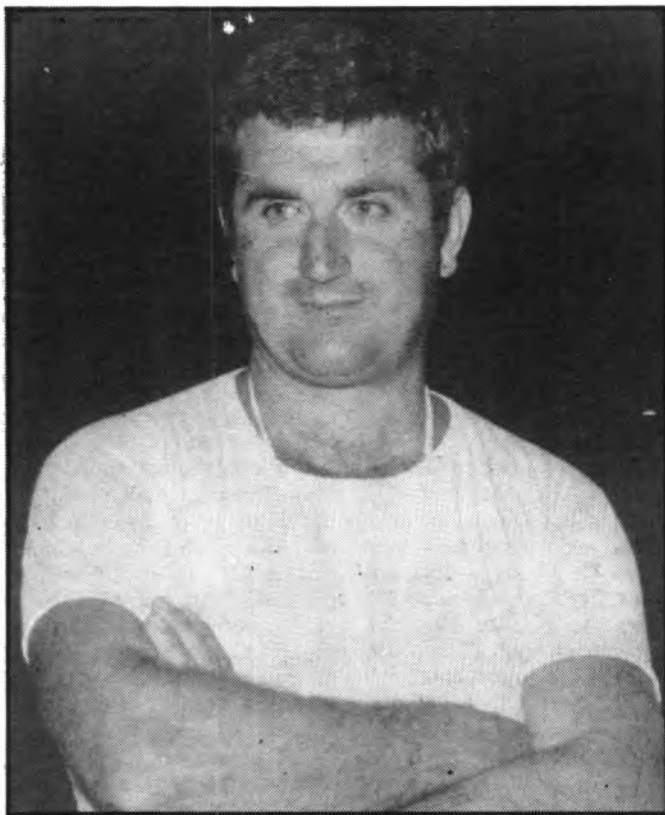
-Quins són els projectes pel proper any?

-Aspiracions, no en tenc cap; però des d'aquí em poso a la disposició de la Directiva pel que em vulguin manar.

-Has tengut pressions per imposar-te l'alineació en alguna ocasió?

-Mai, únicament jo som el responsable dels jugadors que s'alineen. Per res consentiria responsabilitzar d'alineacions fetes d'altri.

-Es veritat que tot en-

Antoni Vidal, entrenador de l'equip juvenil del C.D. "Espanya".

trenador té els seus jugadors "predilectes"?

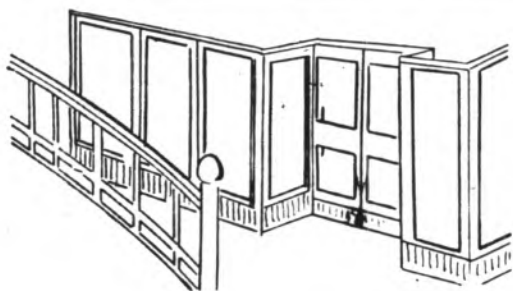
-Sí, sempre hi ha alguns jugadors que, pel seu comportament i entrega, mereixen més respecte que altres, però intent de ser el més just possible.

Nosaltres, des d'aques-

tes línies desitjam al nostre company Toni tota classe d'èxits per l'equip que tan encertadament dirigeix.

Gràcies Toni per l'amabilitat que ens has concedit.

J.M.

**FERROS ARTISTICS
I FORJATS**

**ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

Entre noltros

NAIXEMENTS

Gabriel Juan Cladera Pericàs, fill de Rafel i Maria. Va néixer el 26 de Març del 82.

Antònia Nieto Cerdà, filla de Diego y Magdalena; nasqué dia 26 - III- 82.

Bernardino Rosselló Piqueras, fill de Francisco i Antònia. Nasqué el 30 de Març del 82.

Jerònia Trobat Sbert, filla de Joan i Maria. Va néixer dia 2 d'Abril del 82.

ENHORABONA ALS PARES

CASAMENTS

D. Bartomeu Adrové i Salvà amb Da. Margalida Tomàs i Taberner. Es casaren el 28-III-82 a la Parròquia.

D. Vicenc Serra Morlà, amb Da. Catalina Barceló Tomàs. La unió va tenir lloc a S'Arenal, dia 20-III-82,

D. Ignaci Mut Nicolau amb Da. Francisca Filori Niguera. Es casaren a Gràcia, el 22-III-82.

D. Jaume Bover Bennassar amb Da. Lourdes González Ruiz. S'Uniren en matrimoni el 14-II-82, a Gràcia.

D. Josep Peña Ferrer amb Da. Maria Jesús Morán Treceño. Es varen casar a S'Arenal dia 4-IV-82.

D. Pere Puigserver Cànaves amb Da. Antònia Vaquer Barceló. S'uniren en matrimoni a la Parròquia el 19-III-82.

ENHORABONA!

DEFUNCIONS

Da. Maria Sastre Oliver. Morí el 23-III-82.

D. Margalida Feliu Mora. Va morir dia 26-III-82.

D. Jaume Costa Marí. Va Morir l'1-IV-82.

D. Gabriel Morro Mateu. Morí dia 2-IV-82.

D. Bernat Cerdà Garau, morí el 4-IV-82.

El 9-IV-82, morí Da. Jerònia Mesquida Duran.

Dia 10 d'Abril del 82, va morir Da. Miquela Ferrer Bujosa.

D. Pere Luque Espinar, morí el 16-IV-82.

Dia 17 d'Abril del 82, va morir Da. Maria Vadell Adrover.

El 18-IV-82, morí D. Antoni Veny Verdera.

QUE DESCANSIN EN PAU

METGES Y APOTECARIES DE TORN

METGES:

Dies 31-1-2: D. Rafel Llompart.

Dies 8-9: D. Rafel Llompart.

Dies 15-16: D. Damià Salvà.

Dies 22-23: Rafel Llompart.

Dies 29-30: Antoni Rosselló.

APOTECARIES:

Dies 1-2-3-4-5: M. Pons.

Dies 3-4-5-6-7-8-9: J. Mir.

Dies 10-11-12-13-14-15-16: M. Cirera.

Dies 17-18-19-20-21-22-23: S. Gamundí.

Dies 24-25-26-27-28-29-30-31: M. Pons.

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

TALLERS LLUCMAJOR

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR (Mallorca)

TABLEROS Y MADERAS

Framon

Francisco Monserrat

ALMACEN Y OFICINAS:

Ctra. Llucmajor-Porreras, Km. 1

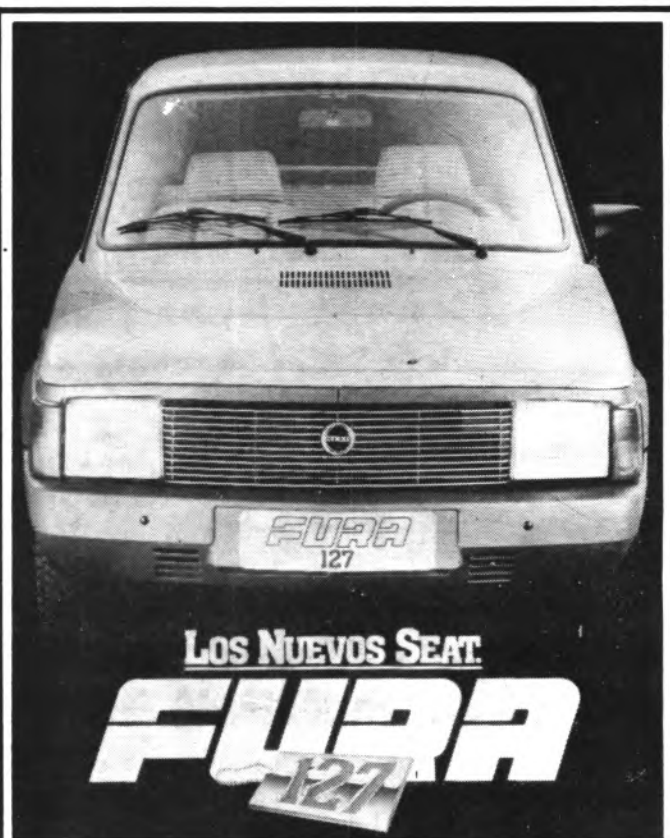
Teléfono 66 08 37

LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:

Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05

MANACOR

TALLERES

Rubi

Carretera Arenal, s/n. - Tel. 66 02 34

SEAT

TALLER ASISTENCIAL Nº 1028

LLUCMAJOR

Sopa de Lletres

G E N E T A M M
 M R A N O L R U
 I B C A R O E S
 L E I B T C P S
 A L R L U L G O
 N L O J G A C L
 A V X C A F I O
 F O M O S T E L

9 noms d'animals protegits

Solucions al núm anterior

A	R	E	M	O	P	D	P	L	S
B	S	I	O	G	L	A	A	C	P
C	R	B	R	P	A	R	R	A	R
P	E	R	E	R	A	E	E	A	U
H	V	J	R	N	G	N	U	V	N
T	O	G	A	N	O	O	G	F	E
F	R	Z	O	C	B	M	I	O	R
J	R	R	H	R	F	I	F	S	A
L	A	M	E	T	L	L	E	R	M
T	G	D	I	M	N	L	P	C	R

Jo no tene la mà
 redona
 ni pels a la
 llengua

per això
 aquesta és
 ma
 REVISTA
 de futbol

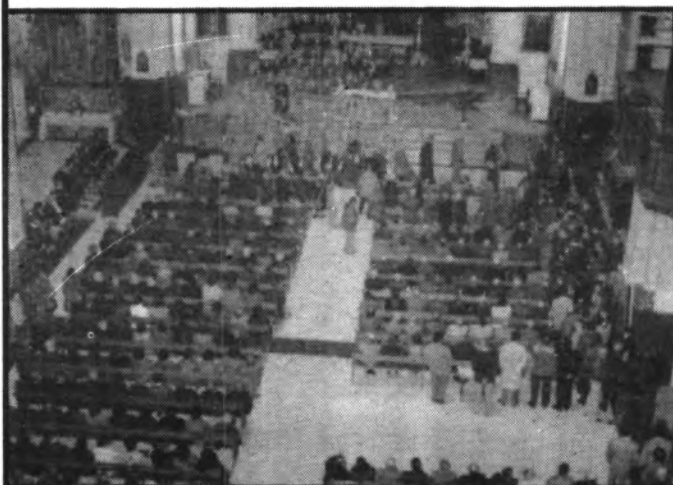

ens ho diu en JOSEP M^a. gracies

Amb la vaga de futbol no hem pogut trobar cap jugador que volgues fer-nos l'anunci però comptam amb en Josep Maria Gràcies!! per la seva col·laboració desinteressada.

Joan Socies
Funcionari de Publistúpit.

P'es forat d'es moix

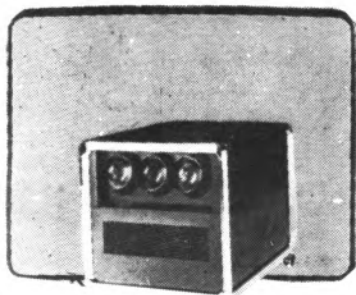
Un dia d'enterro

Quan es vol identificar una nació; una comunitat, un poble; se sol parlar del seu nivell cultural, econòmic, intel·lectual, cívic, etc. Quin nivell cívic creis que es donaria al nostre poble si s'hagués de jutjar pel comportament dels "Senyors" de la foto, que a l'hora del condol fan carreres per "colar-se".

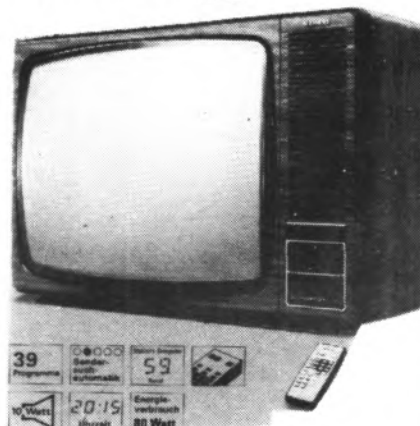
CA'N BERNAT

**Autofidelitat,
So i Imatge**

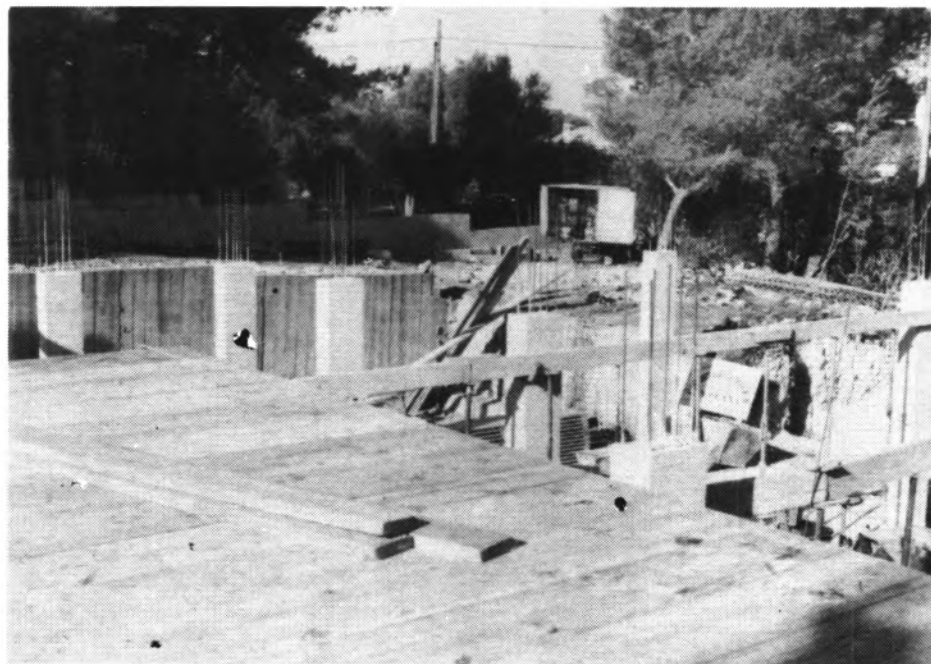
***Distribuidor autoritzat
per:***

**ITT, JVC I
SIEMENS**

Carrer Sant Miquel, 51 Tel. 66 09 92

LLUCMAJOR

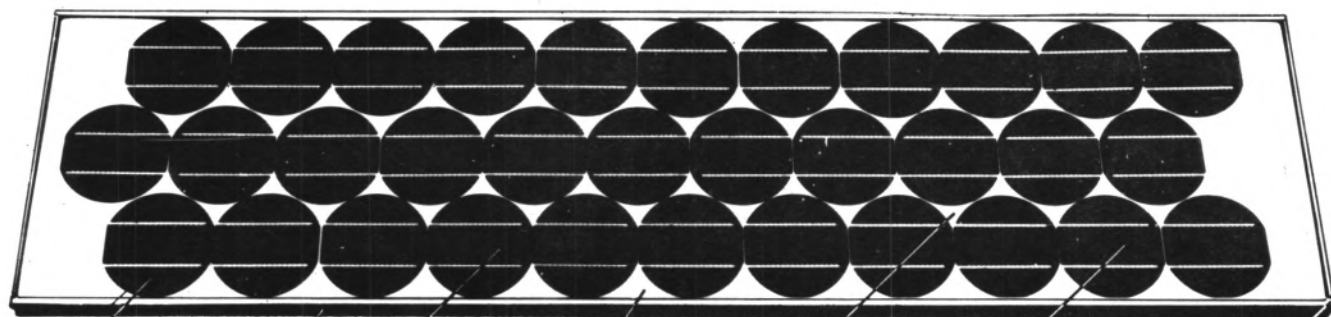
EMPRESSES *Fullana*

**UNA EMPRESA MODERNA
AL SERVEI DE LA CONSTRUCCIO**

*Convento, 157 - Tel. 66 04 60
LLUCMAJOR*

INSTALACIONES SOLARES FOTOVOLTAICAS

**GARANTIA DE CALIDAD
ASI 16-2.000**

La célula solar —de 10 cm. aproximadamente de diámetro— representa la tecnología de «estado del arte». Fabricada por ARCO solar específicamente para uso fotovoltaico.

Los rieles laterales de aluminio anodizado extrusionado de peso liviano permiten el montaje de la célula con rapidez y facilidad.

Los contactos multiredundantes proveen más fiabilidad, debido a sus 34 conexiones con estaño.

El cristal templado de color de agua provee alta robustez, características superiores de transmisión de la luz y una superficie suave que resiste el desgaste causado por la suciedad y polvo. La superficie del cristal está graneada para aumentar su área y mejorar su adhesión.

El material laminado PVB une el cristal, las células y la superficie trasera de la chapa metálica entre sí mediante un proceso cuya eficacia se ha demostrado en la fabricación de cristal de seguridad para automóviles.

La superficie texturizada de cada célula solar reduce la pérdida de energía por reflexión.

El bastidor entrelazado en las esquinas asegura una estructura sólida y duradera alrededor del módulo.

**INSTALACIONES COMPLETAS DE
ALUMBRADO A 12 V.
FLUORESCENTES, LAMPARAS, ETC.**

**PIDA PRESUPUESTO GRATIS
Y SIN**